

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

Journal of Education Nakhon Phanom University

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2567

บทความวิจัย

- 01 การสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
นันทพร นวลตา, วัลลิกา ฉลากบาง และบุญมี ก่อบุญ
- 02 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
ภิรมณ์ญา มูลเมือง และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์
- 03 การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
พรกนก โสมะมี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์
- 04 การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์
จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น
ธิดาพร สวยสะอาด, สุรพงศ์ รัตนะ, ธัญญาวดี ปินะกาโน, กาญจนาวดี ประสิทธิ์สา
และจิตติมา ทิสุวรรณ
- 05 การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R
อารีรัตน์ ใจอารีย์ และกฤตยากาญจน์ ไตพิทักษ์
- 06 การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ชนิสรา แก้วดวงดี, เปรมิกา มั่นทัพ, สุทธิรัก ชาวดง และหทัยกาญจน์ มาภา
- 07 การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
เรื่อง มาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ธนเดช ดี้วงค์, วิมลทิพย์ หาไชย, ภัทราภรณ์ ภาวะดี
และณัฐธิดา กันทะบุตร

ISSN 2697-5890 (ONLINE)

วารสารครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม
JOURNAL OF EDUCATION
NAKHON PHANOM UNIVERSITY

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

Journal of Education, Nakhon Phanom University

Volume 5 No.1 January – April 2024

ISSN 2697-5890 (Online)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

Journal of Education, Nakhon Phanom University

Volume 5 No.1 January – April 2024

ISSN 2697-5890 (Online)

จัดทำโดย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

167/1 หมู่ 8 ตำบลนารายณ์

อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000

โทรศัพท์ 042-587181

โทรสาร 042-587182

Facebook : วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม JOURNAL OF EDUCATION NAKHON PHANOM UNIVERSITY

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

Volume 5 No.1 January – April 2024

วัตถุประสงค์

1. จัดทำวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ราย 4 เดือน
2. เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีผลงานวิชาการและวิจัย ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ (Online)
3. เพื่อสนับสนุนการนำผลงานวิชาการและงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์
4. เพื่อเสนอผลการทดลอง การค้นคว้า และการวิจัยของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
5. เพื่อให้วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เข้าสู่มาตรฐานตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เดือนเมษายน

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - เดือนสิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - เดือนธันวาคม

ติดต่อกองบรรณาธิการ

งานวารสารครุศาสตร์ ฝ่ายสารสนเทศและการสื่อสาร

ชั้น 1 อาคารจตุรวิทย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

167/1 หมู่ 8 ตำบลนาราชควาย

อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000

โทรศัพท์ 042-587181, 0847774728 โทรสาร 042-587182

อีเมล : edunpujournal@gmail.com

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

Journal of Education, Nakhon Phanom University.

Volume 5 No.1 January – April 2024

บรรณาธิการ

ดร.สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ มหาวิทยาลัยนครพนม

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	ชัยเจริญ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรวิทย์	จันทร์ศิริสิริ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต	ชูกำแพง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร	เพ็งสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ	ศิริสุทธิ	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรเม	แขวงเมือง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียงแข	ภูผายาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	ศรีพุทธรินทร์	มหาวิทยาลัยนครพนม

ฝ่ายเลขานุการและระบบสารสนเทศ

นางสาวกฤติกา ยศอินทร์	มหาวิทยาลัยนครพนม
นายณัฐวรรณ ตันรัตนกุลชัย	มหาวิทยาลัยนครพนม

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Reviewers)

รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร	เพ็งสวัสดี้	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณี	สิริสุขศิลป์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ดนิตา	ดวงวิไล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	ศรีพุทธิรินทร์	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร	สกุลใจตรง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภาพัช	ไชน้ำอ้อม	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา	ไชยสี ชูรีรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ	ศิริสุทธิ	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมะ	แขวงเมือง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรา	ชนะกุล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข	ภูผายาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์	นัยพรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ดร.จงกล	บัวแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.จารุวรรณ	เขื่อนน้ำซุม	มหาวิทยาลัยนครพนม

บทบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ฉบับนี้ได้เดินทางมาถึงปีที่ 5 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – เมษายน 2567 ฉบับนี้ยังเข้มข้นด้วยเนื้อหาและสาระทางวิชาการ โดยดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยที่ส่งเสริมองค์ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัยที่มีความหลากหลายให้เผยแพร่ออกไปในวงกว้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยที่มุ่งเน้นทางด้านการศึกษา ในคณะครุศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ.2558 และเป็นการส่งเสริมการพัฒนาผลงานทางวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยนครพนม

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประกอบด้วย 7 บทความ เป็นบทความวิจัยทั้งหมด จำนวน 7 เรื่อง ดังนี้ 1) การสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 2) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 3) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม 4) การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการ ทดลองวิทยาศาสตร์ จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) การพัฒนาความสามารถการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับ เทคนิค SQ10R 6) การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 7) การพัฒนาทักษะการอ่านออก เสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง มาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ยินดีต้อนรับบุคคลที่ต้องการนำเสนอผลงาน วิชาการ ไม่ว่าจะเป็นบทความวิจัย หรือบทความวิชาการ ทั้งจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อให้เปิดกว้างด้านเนื้อหาและสาระที่จะตีพิมพ์ลงในวารสารเกี่ยวข้องกับทางด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของวารสารฯ ฉบับนี้ และยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

การสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 นายนพร นวลตา ,วัลนิกา ฉลากบาง และบุญมี ก่อบุญ	1
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ภิรมณ์ญา มูลเมือง และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์	12
การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พรกนก โสมะมี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์	24
การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ธิดาพร สวยสอาด, สุรพงศ์ รัตนะ, ธัญญาวดี ปิ่นกาโน, กาญจนาวดี ประสิทธิ์สา และจิตติมา ทิสุวรรณ	38
การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R อารีรัตน์ ใจอารีย์ และกฤตยากาญจน์ โตพิทักษ์	51
การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชนิสรา แก้วดวงดี, เปมิกา มั่นทัพ, สุทธิรักษ์ ชาดง และหทัยกาญจน์ มาภา	65
การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง มาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ธนเดช ดีวงศ์, วิมลทิพย์ หาไชย, ภัทราภรณ์ ภาวะดี และณัฐนิมา กันทะบุตร	75

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunpuj>
ดำเนินการวารสารโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

การสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1

A Synthesis of Competency Components of School Administrators under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1

นานาพร นวลตา^{1*}, วสันิกา ฉลากบาง², และบุญมี ก่อบุญ³
Nanaphorn Nualta^{1*}, Wannika Chalabang² and Boonmee Koboon³

นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร¹,
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร²,
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร³

Received: November 14, 2023 Revised: February 13, 2023 Accepted: April 29, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 แหล่ง และ 2) ประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างชนิดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มี 8 องค์ประกอบทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม (ความถี่=5, ร้อยละ=100) ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ 2) การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 3) การบริการที่ดี ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ 4) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 5) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 6) การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 7) การมีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ และ 8) การสื่อสารและการจูงใจ ประกอบด้วย 3 พฤติกรรมบ่งชี้

คำสำคัญ: สมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา การสังเคราะห์องค์ประกอบ

Abstract

The objective of this research was to synthesize the competency components of school administrators under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1 which was conducted into 2 steps: 1) study 9 sources of documents on the competencies of school administrators, and 2) estimate the appropriateness of competency components of school administrators obtained from document synthesis by 5 qualified personnel. The research tool was a semi-structured interview with

*Corresponding author. E-mail: ae7dolphin@gmail.com

appropriate or inappropriate types. The statistics used in data analysis were frequency and percentage. The results showed that the competencies of school administrators under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1 composed of 8 components. All components were appropriate (frequency=5, Percentage=100) as follows: 1) Achievement consisted of 5 behavioral indicators, 2) Teamwork consisted of 4 behavioral indicators, 3) Good service consisted of 5 behavioral indicators, 4) Analysis and synthesis consisted of 4 behavioral indicators, 5) Human resource development consisted of 4 behavioral indicators, 6) Self-Development consisted of 4 behavioral indicators, 7) Vision consisted of 4 indicators, and 8) Communication and motivation consisted of 3 behavioral indicators.

Keywords: Competency, School Administrator, Component Synthesis

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือโลกไร้พรมแดน (Borderless World) ที่กระแสของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง ต่อเนื่อง ซับซ้อน และเกี่ยวโยงกัน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในแต่ละสาขา เช่น วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วัสดุศาสตร์ คอมพิวเตอร์ การสื่อสารและโทรคมนาคม ฯลฯ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ ครูสภาเป็นสถาบันที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีบทบาท สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ ให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับมาตรฐานตำแหน่ง จึงได้กำหนดสมรรถภาพของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพขึ้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2552)

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถ เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีจิตเชิงสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนบริหารจัดการ ปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะต้อง มี 1) ทักษะ 2) บทบาท และ 3) คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นเสาหลักที่จะทำให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการและนำโรงเรียนมุ่งไปสู่ผลสำเร็จได้ด้วยใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และ คุณลักษณะที่น่าเชื่อถือศรัทธาในการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดัน กระตุ้น และจัดการให้ครู นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย หรือรับผิดชอบภาระงาน และใช้ความสามารถที่เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทที่ปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จอย่างโดดเด่นกว่าผู้อื่นซึ่ง ความสามารถและคุณลักษณะดังกล่าว เรียกว่า สมรรถนะ (competency) (เทียน ทองแก้ว, 2550)

สมรรถนะมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานอย่างมาก เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้ง ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับประเภทของงานเข้าไปปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง และสมรรถนะเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนองค์กร (อัจฉรา พยัคฆ์เกษม, 2559) หนึ่งในสามด้านของการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา คือ สมรรถนะ ดังนั้น สมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กร กล่าวคือ เป็นเครื่องมือช่วยในการแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัฒนธรรมองค์กรและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ขององค์กรมาสู่กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล นอกจากนี้ จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (จงกล วิเศษขลา, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรลุ ชินน้ำพอง (2555) และปาริฉัตร ช่อจิต

(2559) ดังนั้น ประสิทธิภาพของสถานศึกษาจึงเป็นผลมาจากสมรรถนะผู้นำของผู้บริหารที่สามารถร่วมดำเนินการกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จิระ จงกศิลป์, 2550)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการนำการพัฒนาโรงเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาในสมรรถนะด้านต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเพื่อทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวน 9 แหล่ง ดังนี้

1. ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามแนวคิดของนักวิชาการ 9 แหล่ง ได้แก่ สำนักคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548), บรรลุ ชินน้ำพอง (2555), อุทัย รักดีประยูรวงศ์ (2556), สมบัติ ผ่องอำไพ (2556), อัจฉรา พยัคฆ์เกษม (2559), ขจรศักดิ์ โสมราช (2557), กรกต ขาวสะอาด (2559), กนกอร จุลินทร (2560) และฉวีวรรณ ฉัตรวิไล (2560)
2. สังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยการแจกแจงความถี่ และสรุปผลโดยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ดังนี้

1.1.1 อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษามีตำแหน่งวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีคุณวุฒิปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในด้านการปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีคุณวุฒิปริญญาโท ด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

1.1.3 ครู มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีคุณวุฒิปริญญาโททางการศึกษาและมีประสบการณ์การสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสอบถามความสมัครใจและเต็มใจในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

2.2 ขออนุญาตขอเอกสารจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

2.4 ส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้า

2.5 ไปสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมายโดยจดบันทึก ถ่ายภาพ และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.6 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาพิมพ์เป็นเอกสาร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ชนิดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาหาร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่าง ๆ

ผลการวิจัย

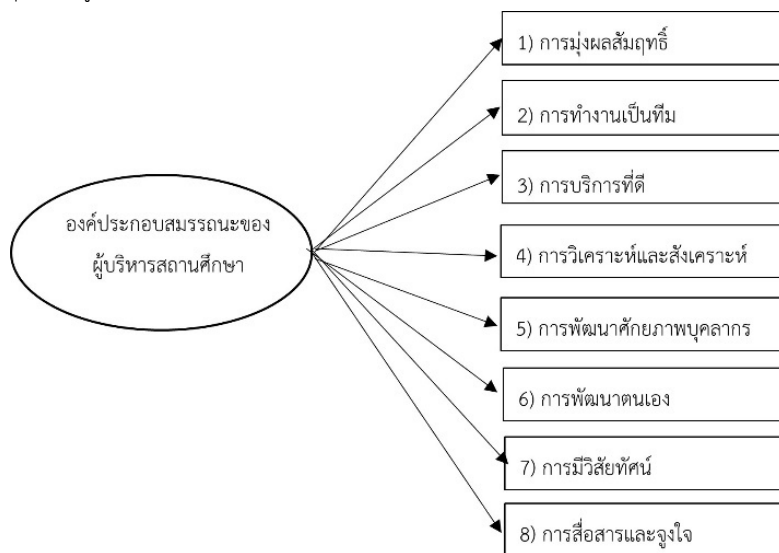
ผลการสังเกตองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลสู่ตารางสังเกตองค์ประกอบโดยเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป มาเป็นองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การทำงานเป็นทีม 3) การบริการที่ดี 4) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 5) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 6) การพัฒนาตนเอง 7) การมีวิสัยทัศน์ 8) การสื่อสารและจูงใจดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเกตองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	นักการศึกษา											
	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548)	บรรจุ ชื่นน้ำพอง (2555)	ทุจริตได้ โหมงาม (2556)	สมบัติ เมืองอำเภอ (2556)	อุทัย รัตติประยูรวงศ์ (2556)	กรกต ขาวสะอาด (2559)	อัครา พยัคฆ์เกษม (2559)	กนกอร จุลินทร (2560)	ฉวีวรรณ นัตรีไธ (2560)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9	100	√
2) การบริการที่ดี	√	√	√	√	√		√	√	√	8	88.88	√
3) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม					√					1	11.11	
4) การทำงานเป็นทีม	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9	100	√
5) ภาวะผู้นำ					√					1	11.11	
6) มีวิสัยทัศน์	√	√	√	√	√		√		√	7	77.77	√
7) การวิเคราะห์และสังเคราะห์	√	√	√	√	√	√	√		√	8	88.88	√
8) การสื่อสารและจูงใจ	√	√	√	√	√		√		√	7	77.77	√
9) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	√	√	√	√	√	√	√		√	8	88.88	√
10) การพัฒนาตนเอง	√	√	√	√		√	√	√	√	8	88.88	√
11) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง									√	1	11.11	

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	นักรการศึกษา										
	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548)	บรรลุต ชื่นน้ำพอง (2555)	ขจรศักดิ์ โหมงาม (2556)	สมบัติ ผ่องอำไพ (2556)	อุทัย รัตติประยูรวงศ์ (2556)	กรกต ขาวสะอาด (2559)	อัครา พยัคฆ์เกษม (2559)	กนกอร จุลินทร (2560)	ฉวีวรรณ นัตรีวิไล (2560)	ความถี่	ร้อยละ
12) การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ					✓					1	11.11

จากตารางที่ 1 สามารถสรุป ได้ดังรูปที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ให้กับองค์ประกอบหลักแต่ละตัวที่สังเคราะห์ได้โดยผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบ	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์	ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ครบถ้วนสมบูรณ์ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำนวัตกรรมทางเลือกใหม่มาใช้ในการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพครบถ้วนสมบูรณ์ 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนางาน

องค์ประกอบ	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
		1.5 ผู้บริหารสถานศึกษานำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
2. การทำงานเป็นทีม	การทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยช่วยเหลือสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานปรับตัวเข้ากับสถานการณ์หรือบุคคลที่หลากหลาย แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสม	2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน 2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์หรือบุคคลที่หลากหลายผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทผู้นำได้อย่างเหมาะสม
3. การบริการที่ดี	ความตั้งใจในการมอบระบบบริการที่ดีศึกษาข้อมูลของผู้รับบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาขอรับบริการในโรงเรียน เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดประโยชน์สูงสุด	3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทผู้ตามได้อย่างเหมาะสม 3.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจ เต็มใจ ในการให้บริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาขอรับบริการ 3.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลความต้องการของผู้รับบริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาขอรับบริการ 3.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อความสะดวกรวดเร็วและตอบสนองความต้องการผู้รับบริการ 3.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาขอรับบริการ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการบริการ
4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์	ความสามารถในการทำความเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การจัดองค์กร โดยแยกประเด็นส่วนย่อยตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดและสามารถรวบรวมสิ่งต่าง ๆ จัดทำอย่างเป็นระบบเพื่อหาวิธีปรับปรุงแก้ไข แก้ปัญหา หรือพัฒนา รวมทั้งสามารถเข้าใจ องค์การหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาสถานศึกษา 4.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีและใช้ความคิดเชิงระบบ เพื่อหาวิธีการปรับปรุงแก้ไข แก้ปัญหา หรือพัฒนา สถานศึกษา 4.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เพื่อเป็นหลักการหรือกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นปัจจุบัน
5. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	ความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่บุคลากร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง อีกทั้งส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเพิ่มพูนสมรรถภาพปฏิบัติงานของบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเพิ่มพูนสมรรถภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ 5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่บุคลากร 5.3 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในสถานศึกษา 5.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และความก้าวหน้าทางวิชาชีพเป็นรายบุคคล
6.การพัฒนาตนเอง	การเพิ่มศักยภาพให้ตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ในวงวิชาการ และวิชาชีพ รวมทั้งการเข้ารับการฝึกอบรม การประชุม การศึกษาต่อ การดำเนินกิจกรรม	6.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง 6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา อย่างต่อเนื่อง 6.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ องค์ความรู้ใหม่ ๆ

องค์ประกอบ	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	ต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองและงานมีความก้าวหน้าหรือดีขึ้น	ในวงวิชาการและวิชาชีพด้วยวิธีที่หลากหลาย 6.4 ผู้บริหารสถานศึกษานำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเองและพัฒนางาน
7. การมีวิสัยทัศน์	ความสามารถในการกำหนดภาพอนาคต ทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาองค์กร เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตที่เป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาการเป็นผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ที่เกิดขึ้นในอนาคต ให้สอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด 7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 7.3 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ที่เกิดขึ้นในอนาคต เป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 7.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
8. การสื่อสารและการจูงใจ	ความสามารถในการสื่อสาร ตอบโต้ ด้วยการพูด เขียน โดยใช้สื่อต่าง ๆ ตลอดจนสามารถจูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับคล้อยตาม เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร	8.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการสื่อสารตอบโต้ ด้วยการพูด เขียน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร 8.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการจูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วยยอมรับและคล้อยตามเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร 8.3 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้สื่อที่หลากหลายในการสื่อสาร

จากตารางที่ 2 องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าองค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบ มี 33 ตัวบ่งชี้

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ข้างต้น ได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสังเคราะห์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ข้างต้นผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n=5)		
	ความถี่	ร้อยละ	แปลผล
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	5	100	เหมาะสม
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	5	100	เหมาะสม
1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง	5	100	เหมาะสม
1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ครบถ้วนสมบูรณ์	5	100	เหมาะสม
1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา	5	100	เหมาะสม
1.5 ผู้บริหารสถานศึกษานำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	5	100	เหมาะสม
2. ด้านการทำงานเป็นทีม	5	100	เหมาะสม
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวางแผน	5	100	เหมาะสม
2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน	5	100	เหมาะสม
2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์หรือบุคคลที่หลากหลาย	5	100	เหมาะสม
2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทผู้นำได้อย่างเหมาะสม	5	100	เหมาะสม

องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n=5)		
	ความถี่	ร้อยละ	แปลผล
2. ด้านการบริการที่ดี	5	100	เหมาะสม
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทผู้ตามได้อย่างเหมาะสม	5	100	เหมาะสม
3.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจ เต็มใจ ในการให้บริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาขอรับบริการ	5	100	เหมาะสม
3.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลความต้องการของผู้รับบริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาขอรับบริการ	5	100	เหมาะสม
3.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และตอบสนองความต้องการผู้รับบริการ	5	100	เหมาะสม
3.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีการสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาขอรับบริการ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการบริการ	5	100	เหมาะสม
4. ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์	5	100	เหมาะสม
4.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาสถานศึกษา	5	100	เหมาะสม
4.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีและใช้ความคิดเชิงระบบ เพื่อหาวิธีการปรับปรุงแก้ไข แก้ปัญหา หรือพัฒนา สถานศึกษา	5	100	เหมาะสม
4.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาเพื่อเป็นหลักการหรือกฎเกณฑ์ ในการบริหารจัดการ	5	100	เหมาะสม
4.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นปัจจุบัน	5	100	เหมาะสม
5. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร	5	100	เหมาะสม
5.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเพิ่มพูนสมรรถภาพการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ	5	100	เหมาะสม
5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่บุคลากร	5	100	เหมาะสม
5.3 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในสถานศึกษา	5	100	เหมาะสม
5.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และความก้าวหน้าทาง วิชาชีพเป็นรายบุคคล	5	100	เหมาะสม
6. ด้านความสามารถในการพัฒนาคน	5	100	เหมาะสม
6.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและ ในการแสวงหาความรู้และ พัฒนาตนเอง	5	100	เหมาะสม
6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา อย่างต่อเนื่อง	5	100	เหมาะสม
6.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาหาความรู้ องค์ความรู้ใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพด้วยวิธี ที่หลากหลาย	5	100	เหมาะสม
6.4 ผู้บริหารสถานศึกษานำนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาตนเองและพัฒนางาน	5	100	เหมาะสม
7. ด้านความสามารถในการพัฒนาคน	5	100	เหมาะสม
7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาการเป็นผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางหรือแนวทางการ พัฒนาสถานศึกษา ที่เกิดขึ้นในอนาคต ให้สอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด	5	100	เหมาะสม
7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	5	100	เหมาะสม
7.3 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ที่ เกิดขึ้นในอนาคต เป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	5	100	เหมาะสม
7.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้น	5	100	เหมาะสม

องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ (n=5)		
	ความถี่	ร้อยละ	แปลผล
8. ด้านการสื่อสารและจิตใจ	5	100	เหมาะสม
8.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการสื่อสาร ตอบโต้ ด้วยการพูด เขียน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร	5	100	เหมาะสม
8.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการจูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ และคล้อยตามเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร	5	100	เหมาะสม
8.3 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้สื่อที่หลากหลายในการสื่อสาร	5	100	เหมาะสม

จากตารางที่ 3 ผลการยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมโดยรวมขององค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบ คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการบริการที่ดี ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ 4) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 5) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 7) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ และ 8) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ส่วนผลการพิจารณาองค์ประกอบราย ด้านของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครพนม เขต 1 มี ดังนี้

- 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม
- 2) ด้านการทำงานเป็นทีม มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม
- 3) ด้านการบริการที่ดี มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม
- 4) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม
- 5) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม
- 6) ด้านการพัฒนาตนเอง มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม
- 7) ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม
- 8) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมชี้วัดทุกข้อมีความเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ 2) การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 3) การบริการที่ดี ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ 4) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 5) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 6) การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 7) การมีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ และ 8) การสื่อสารและการจูงใจ ประกอบด้วย 3 พฤติกรรมบ่งชี้

อภิปรายผล

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การทำงานเป็นทีม 3) การบริการที่ดี 4) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 5) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 6) การพัฒนาตนเอง 7) การมีวิสัยทัศน์ และ 8) การสื่อสารและการจูงใจ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานเป็นประจำอยู่แล้วจึงทำให้ผลการวิจัยเป็นดังที่กล่าวข้างต้น สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน (Competency) ของ David McClelland (1970 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2556) ที่ได้ผลการศึกษาน่าสนใจว่า บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีจะมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่าสมรรถนะ ซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) บทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social role) ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง (Self-image) คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) และแรงจูงใจ (Motive) งานวิจัยของฉวีวรรณ ฉัตรวิไล (2560) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา มี 9 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) การสื่อสารและการจูงใจ 7) การพัฒนาศักยภาพบุคคล 8) การมีวิสัยทัศน์ และ 9) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ สุขจินดา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบสมรรถนะที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 8 องค์ประกอบ คือ 1) ความกล้าหาญทางจริยธรรม คุณธรรม จรรยาบรรณ 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) การสื่อสารและการจูงใจ 5) การทำงานเป็นทีม 6) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 7) การมีวิสัยทัศน์ และ 8) การวิเคราะห์และสังเคราะห์

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารนำผลการวิจัยที่ค้นพบนี้ มาสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อพัฒนาสมรรถนะของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้อยู่ในระดับดีมากขึ้นกว่าเดิม

1.2 ผู้บริหารนำผลการวิจัยที่ค้นพบนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและประสบความสำเร็จให้ดีขึ้นกว่าเดิม

1.3 ผู้บริหารนำผลการวิจัยที่ค้นพบนี้พัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.2 ควรศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร จุลินทร. (2560). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเขาคิชฌกูฏสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรกต ขาวสะอาด. (2559). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ขจรศักดิ์ โหมราช. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- จิระ งามศิลป์. (2550). *คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุดที่ 3*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จกมล วิเศษขลา. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ฉวีวรรณ ฉัตรวิไล. (2560). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการตาม มาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2556). *การสรรหา คัดเลือกและการประเมินผลงานของบุคลากร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทียน ทองแก้ว. (2550). *สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บรรลุ ชินน้ำพอง. (2555). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปาริฉัตร ช่อจิต. (2559). *สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศราวุธ สุขจินดา. (2561) องค์ประกอบสมรรถนะที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(2), 1105 - 1120.
- สมบัติ ผ่องอำไพ (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2552). *คู่มือการพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- อัญญา พยัคฆ์เกษม. (2559). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อุทัย ภักดีประยูรวงศ์. (2556). *สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunpuj>
ดำเนินการวารสารโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1

Ethical Leadership of School Administrators under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1

ภิรมณ์ญา มุลเมือง^{1*} และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์²

Piromya Moolmuang^{1*} and Sumalee Sriputtarin²

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม^{1*},

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม²

Graduate Student Master of Education Program in Educational Administration and Development Nakhon Phanom University^{1*}

Assistant Professor, Faculty of Education, Nakhon Phanom University²

Received: November 11, 2023 Revised: April 20, 2024 Accepted: April 29, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 272 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน ครู จำนวน 216 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .32 – .86 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .34 – .92 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีวัดความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}).

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับการประเมินค่าสูงสุดไปหาค่าที่ต่ำสุด ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น

*Corresponding author. E-mail: piromyamoolmuang@gmail.com

Abstract

The purposes of this study were to (1) study current and desirable situations in the development of ethical leadership of school administrators, and (2) to assess needs in the development of ethical leadership of school administrators. The samples used were 272 people including 56 school administrators, and 216 teachers followed percent criterion in the sample size specification, and they were selected by Stratified Random Sampling. The instruments employed in data collection were two five-rating scale questionnaires: (1) a questionnaire on the current situations in the development of ethical leadership of school administrators with the Index of item Congruence (IC) of 1.00, the discrimination between .32-.86, and the reliability of .97, and (2) a questionnaire on the desirable situations in the development of ethical leadership of school administrators with the Index of item Congruence (IC) of 1.00, the discrimination between .34-.92, and the reliability of .98. The statistics employed in data analysis were percentage, mean, standard deviation and the Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}).

The results revealed that (1) the current and desirable situations in the development of ethical leadership of school administrators in overall were at the high and the highest level, respectively. (2) The results of need assessment in the development of ethical leadership of school administrators sorted the highest evaluation to the lowest as follows: ethical leadership, interpersonal relations, good citizenship, benevolence, knowledge and ability, responsibility, justice, and honesty, respectively.

Keywords: Ethical Leadership, Current Situations, Desirable Situations, Needs

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ชีวิตของคนเปลี่ยนไป อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ขาดความสมดุล มีผลทำให้วัตถุนิยมความนิยมรุนแรง ดังจะเห็นได้จากสภาวะวิกฤติต่าง ๆ การดำรงชีวิตที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม การคอร์รัปชัน คดีอาชญากรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า คือภาพสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยทางจริยธรรมเป็นอย่างมาก การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสมาชิกของสังคมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกัน ดังนั้นการพัฒนาคนจึงถือเป็นภารกิจสำคัญยิ่งที่จะต้องพัฒนาคนให้ดีและมีจริยธรรมเสียก่อน จึงจะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้สำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพอันประกอบด้วยคุณสมบัติทั้งร่างกาย สติปัญญาความรู้และความมีจริยธรรม (ศัจฉานันท์ แก้ววงศ์ศรี, 2558)

การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกระดับโดยเฉพาะในยุคของการเปลี่ยนแปลงของโลกและสภาวะการแข่งขันปัจจุบัน ประกอบกับผู้คนมีคุณธรรมจริยธรรมลดลง ไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ไม่ยึดมั่นในคุณธรรม ไม่ประพฤติตามจริยธรรม ทำให้สังคมเกิดวิกฤตส่งผลกระทบต่อการบริหารบุคลากรหน่วยงาน องค์กรได้ในวงกว้าง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่ต้องทำหน้าที่ผลิตอนาคตของชาติออกสู่สังคม เป็นแบบที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อรับใช้สังคม ผู้บริหารและผู้นำทางการศึกษามีความเข้าใจตระหนักถึงภาวะผู้นำและมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึง “ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม” นอกจากนี้เมื่อต้องเผชิญกับประเด็นปัญหาจริยธรรมในสถานศึกษาด้วยแล้ว สามารถแสดงออกถึงการตัดสินใจและใช้เหตุผล ทางจริยธรรมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ (ชุดิมา รัชชบางแหลม, 2559)

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสำคัญมากที่ผู้บริหารทุกคนทุกระดับต้องมี โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษารับบรรลุจุดหมาย ซึ่งสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น นอกจากจะเกิดกับตัวครู นักเรียน วิธีการสอนแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหาร โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ มีคุณธรรมจริยธรรมทั้งดงาม จะต้องยึดมั่นในระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจริยธรรมของคุรุปฏิบัติตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ขวัญเรือน สุวรรณจันทร์, 2561)

เป้าประสงค์ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีการขับเคลื่อนเขตพื้นที่การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ให้เป็นเขตสุจริตในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ส่งผลให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA Online) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 97.22 ซึ่งถือว่ามีความคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับ AA (Excellence) จากผลการประเมิน ITA สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนา ไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อีกทั้งได้เผยแพร่ข้อมูลของที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงานต่อสาธารณชนทราบ โดยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA Online) ในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ได้กำหนดเจตจำนงว่า “สพป.นครพนม เขต 1 ไม่ยอม ไม่ทน ไม่เฉย” งดรับ งดให้ของขวัญ ร่วมเสริมการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งได้กำหนดแนวทางการเสริมสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา Do's and Don'ts จากการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว แสดงถึงผู้บริหารมีเจตจำนงสุจริต ซึ่งเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมนำไปสู่วัฒนธรรมองค์กร อีกทั้งยังมีนโยบายป้องกันการทุจริตและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตสู่สถานศึกษาในสังกัด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1, 2566)

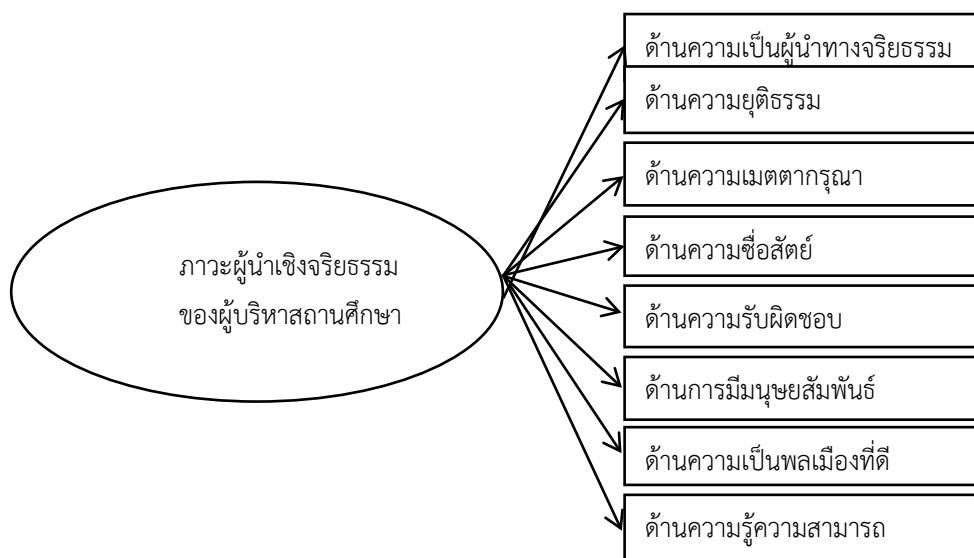
ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและการบริหารงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษารวมไปถึงการวางแผนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลลัพธ์ที่ได้ออกแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดของ Kalshoven and others (2011: 53-54); Gini and Green (2013); กระทรวงศึกษาธิการ (2550); พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ (สาคร ชิตงโร) และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2557); กันยมาส ชูจัน (2559); ชูติมา รักษ์บางแหลม (2559); หนูไกร มาเชค (2559) คำพร กองเตย (2560); หงษา วงศ์จำปา (2560); ธนิกา กริธา พล (2560); จักรพงษ์ วงศ์พิทักษ์กุล (2561); ภิญโญ ทองมา (2561); และกฤติมา มะโนพรหม และคนอื่น ๆ (2563) สรุปเป็น กรอบแนวคิด ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร สามารถนำผลของการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมให้แก่ตนเอง หรือนำไปใช้เป็นเกณฑ์หรือตัวชี้วัดในการประเมินพฤติกรรมที่พึงามบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,721 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 226 คน และครู จำนวน 2,495 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 272 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน และครู จำนวน 216 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเกณฑ์ร้อยละ 10 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.3 ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิง จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 60 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประยุกต์ใช้ตามแบบ Likert คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนแต่ละระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.2 นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยจัดส่ง แบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Form) ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน

4.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจาก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลโดยการ แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายความเรียง และใช้ เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็น ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุมิตล ว่องวานิช, 2558)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม	3.58	.35	มาก	4.52	.50	มากที่สุด
2. ด้านความยุติธรรม	3.97	.49	มาก	4.55	.48	มากที่สุด
3. ด้านความเมตตากรุณา	3.94	.44	มาก	4.60	.47	มากที่สุด
4. ด้านความซื่อสัตย์	4.07	.43	มาก	4.61	.43	มากที่สุด
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.05	.39	มาก	4.65	.39	มากที่สุด
6. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	3.85	.35	มาก	4.56	.46	มากที่สุด
7. ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี	3.91	.45	มาก	4.58	.43	มากที่สุด
8. ด้านความรู้ความสามารถ	3.93	.40	มาก	4.57	.43	มากที่สุด
รวม	3.91	.21	มาก	4.58	.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.58 - 4.07$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านที่ 4 ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.07$) ค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 5 ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.05$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ($\bar{X} = 3.58$)

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.52 - 4.65$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านที่ 5 ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.65$) ค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 4 ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.61$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ($\bar{X} = 4.52$)

ตอนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่า Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม	3.58	4.52	.263	1
2. ด้านความยุติธรรม	3.97	4.55	.146	7
3. ด้านความเมตตากรุณา	3.94	4.60	.168	4
4. ด้านความซื่อสัตย์	4.07	4.61	.133	8
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.05	4.65	.148	6
6. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	3.85	4.56	.184	2
7. ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี	3.91	4.58	.171	3
8. ด้านความรู้ความสามารถ	3.93	4.57	.163	5
รวม	3.91	4.58	.171	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง และลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมมีค่าเท่ากับ .171 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ($PNI_{Modified} = .263$) และด้านที่ 6 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($PNI_{Modified} = .184$) สามารถเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากค่าสูงสุดไปค่าต่ำสุดได้ ดังนี้ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ($PNI_{Modified} = .263$) 2) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($PNI_{Modified} = .184$) 3) ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี ($PNI_{Modified} = .171$) 4) ด้านความเมตตากรุณา ($PNI_{Modified} = .168$) 5) ด้านความรู้ความสามารถ ($PNI_{Modified} = .163$) 6) ด้านความรับผิดชอบ ($PNI_{Modified} = .148$) 7) ด้านความยุติธรรม ($PNI_{Modified} = .146$) และ 8) ด้านความซื่อสัตย์ ($PNI_{Modified} = .133$)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความยุติธรรม ด้านความเมตตากรุณา ด้านความรู้ความสามารถ

ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมา ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความยุติธรรม และด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่ามีค่าดัชนีลำดับของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง โดยรวมมีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ .171 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าที่สูงสุดไปหาค่าที่ต่ำสุด ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความยุติธรรม และด้านความซื่อสัตย์ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความยุติธรรม ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้ด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกตรงตามความเป็นจริงทั้งกาย วาจา ใจ ยึดหลักความถูกต้อง มีความละเอียด มีศีลธรรมรักษาความสัตย์ เกรงตัวต่อการกระทำผิด การรักษาสัญญาไม่บิดเบือนความจริง ไม่อำพรางหน้าที่ทำงานด้วยความโปร่งใส (จักรพงษ์ วงศ์พิทักษ์กุล, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศิริ สมเรือน (2560) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารมีความซื่อตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารแสดงออกถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ ผู้บริหารเห็นแก่ประโยชน์ของสถานศึกษามากกว่าประโยชน์ส่วนตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐริดา นิพนธ์ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความซื่อสัตย์จะนำมาซึ่งการบริหารจัดการอย่างโปร่งใส ตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้ทำให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา ไว้วางใจที่จะประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของชีวิน อ่อนลออ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ ธรรมโหร (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vikaraman and others (2018) ได้ทำการวิจัย เรื่อง อิทธิพลของการเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมแนวปฏิบัติในการพัฒนาความไว้วางใจในผู้นำ: การศึกษานำร่องในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศมาเลเซีย ด้านความเมตตา ด้านสมรรถนะ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ด้านปฏิสัมพันธ์ และด้านความเปิดกว้าง ผลการวิจัย พบว่าครูใหญ่ทั่วประเทศมีความเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมสูงระดับความไว้วางใจของครูที่มีต่ออาจารย์ใหญ่ก็สูงเช่นกัน

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเมตตากรุณา ด้านความเป็นพลเมืองที่ดี ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความยุติธรรม และด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้ด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบได้ มีความพยายามสู่ความเป็นเลิศ รับผิดชอบในงานที่ทำเป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ยอมรับผิดชอบเมื่อทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้น ไม่ยอมแพ้อุปสรรคที่เกิดขึ้น มีความขยันปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น มองหาวิธีที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ (หนูไกร มาเชก, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชีวิน อ่อนลออ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลชนก ราชสงและตรัยภูมิษฐ์ ตรีศิริศร (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นพลเมืองดี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความยุติธรรม ด้านความเคารพนับถือ ด้านความรับผิดชอบและด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ และด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Katarina, Bogdan and Metka (2010) ได้ทำการวิจัย เรื่อง โครงสร้างของการเป็นผู้นำทางจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำทางจริยธรรมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียที่จะตามมาของการตัดสินใจที่สร้างขึ้นในองค์กร ความถ่อมตน ความกังวลในสิ่งที่ดีกว่า มุ่งมั่นเพื่อความเป็นธรรมรับผิดชอบ และความเคารพในตัวเอง ผู้นำทางจริยธรรมจะสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมไว้มาก รวมถึงมีอิทธิพลต่อคุณค่าทางจริยธรรมขององค์กร ตลอดจนพฤติกรรม ผู้นำต้องปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ตามและแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติในองค์กร ซึ่งทำให้ถูกมองว่าเป็นคนซื่อสัตย์ไว้วางใจได้ กล่าวหาและแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า มีค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงโดยรวมเท่ากับ .171 โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรมมีค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงสูงสุด อาจเป็นเพราะความเป็นผู้นำทางจริยธรรมเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม ทั้งทางกาย วาจา และทางใจ อันเป็นหลักการสากลค้ำคองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการประพฤติตนตามระเบียบวินัยของหน่วยงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม (ภิญโญ ทองมา, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับงานของวิจิตร รักสวน (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเพียงด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความเป็นผู้นำด้านคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร สิทธิศรี สุชาติ บางวิเศษและสุขุม พรหมเมืองคุณ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดเลย มีค่าความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงอยู่ระหว่าง .06 - .13 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเท่ากับ .09 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความจำเป็นในรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการยึดหลักคุณธรรมความดี มีค่าเท่ากับ .13 รองลงมา คือ ด้านความเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเท่ากับ .12 ด้านวิสัยทัศน์มีค่าเท่ากับ .09 ด้านความรับผิดชอบมีค่าเท่ากับ .08 และด้านความซื่อสัตย์สุจริตมีค่าเท่ากับ .06 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาความเป็นผู้นำทางจริยธรรมแก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปลูกฝังพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม อีกทั้งนำองค์ประกอบดังกล่าวไปเป็นเกณฑ์ตัวชี้วัดในการประเมินคัดเลือกผู้บริหารดีเด่นในระดับต่าง ๆ เนื่องจากองค์ประกอบดังกล่าวครอบคลุมพฤติกรรมที่พึงงามของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังมีความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลวิจัยนี้ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจุบันและอนาคต หรือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อปลูกฝังจริยธรรมต่อไป

3. การประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า ด้านความเป็นผู้นำทางจริยธรรมในข้อที่ 4 ผู้บริหารสามารถอธิบาย แนะนำหลักจริยธรรมที่สถานศึกษากำหนดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้มีค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงหลักจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอธิบายเหตุผลและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้คำแนะนำเพื่อแก้ปัญหาที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเผชิญอยู่ได้

ข้อเสนอแนะในวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1

2. ควรศึกษาแนวทางการเสริมสร้างและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

4. ควรศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ราชสง และตรีฎมรินทร์ ตรีตรัสวร. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุม การประชุมหาญใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13 (น. 2235 - 2248). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2550). เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม: สำนักงานบริหารบุคลากรทางการศึกษา.
- กฤติมา มะโนพรหม และคนอื่น ๆ. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 31(1), 152 - 168.

- กันยมาส ชูจีน. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: โมเดลสมการโครงสร้าง (ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไกรสร รักสวน. (2559). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ขวัญเรือน สุวรรณจันทร์. (2561). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. ใน รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 17 (น. 526-535). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- คำพร กองเตย. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักรพงษ์ วงศ์พิทักษ์กุล (2561). กลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชีวิน อ่อนลอ และคณะ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย, วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 11(4), 92 - 101.
- ชุดิมา รักษ์บางแหลม. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและประเด็นปัญหาจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภิญโญ ทองมา. (2561). รูปแบบพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้นรูปแบบการพัฒนาคูณลักษณะภาวะผู้นำทางจริยธรรมเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ดุษฎีนิพนธ์ พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ณัฐริดา นิพนธ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธนิภา กริธาพล. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 13(2), 214 - 225.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ (สาคร ชิตงฺกโร) และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2557). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม: แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัย. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- เพ็ญศิริ สมเรือน. (2560). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- ตั้งนันท์ แก้ววงศ์ศรี. (2558). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยในภาคใต้ตอนล่าง. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริพร ลิทธิศรี, สุชาติ บางวิเศษ และสุชุม พรหมเมืองคุณ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเลย. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 19(86), 79 - 88.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (2565). ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online: ITA Online) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. <https://www.nkpedu1.go.th/>
- _____ (2566). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน. <https://www.nkpedu1.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- หนูไกร มาเขค. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หงษา วงศ์จำปา .(2560) .รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Gini, AL. & Green, R. M. (2013). *10 Virtues of Outstanding Leaders: leadership and character*. Malaysia: Ho Printing (M) Sdn Bhd.
- Kalshoven, K. and others. (2011). Ethical leadership at work questionnaire (ELW): Development and validation of a multidimensional measure ,*The Leadership Quarterly*, 22(1), 51 - 69.
- Katarina, K., Bogdan, L., & Metka, T. (2010). Ethical leadership. *International Journal of Management & Information Systems*, 14(5), 31 - 42.
- Vikaraman, S. S. and orthers. (2021). Ethical Leadership Practices and Trust Among Public School Leaders in Malaysia, *Asian Journal of University Education*, 17(3). 174 - 191.

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunpu>
ดำเนินการวารสารโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครพนม

The Utility of Digital Technology for School Management under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom

พรกนก โสมะมี^{1*} และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์²

Pornkanok Somamee^{1*} and Sumalee Sriputtarin²

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม^{1*},

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม²

Graduate Student Master of Education Program in Educational Administration and Development Nakhon Phanom University^{1*},

Assistant Professor, Faculty of Education, Nakhon Phanom University²

Received: November 11, 2023 Revised: February 27, 2024 Accepted: April 29, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา (2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 259 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 68 คน ครู จำนวน 191 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.0 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .42- .87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 - 1.0 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .45 - .93 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified})

ผลการวิจัยค้นพบว่า พบว่า (1) สภาพปัจจุบันในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา เรียงลำดับค่าสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุดดังนี้ ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ ด้านการใช้งานเพื่อความปลอดภัย ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย ด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต ด้านการใช้โปรแกรมนำเสนอ ด้านการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล และด้านการใช้โปรแกรมตารางคำนวณตามลำดับ

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการ เทคโนโลยีดิจิทัล

*Corresponding author. E-mail: 656150110343@npu.ac.th

Abstract

The objectives were (1) to study current and desirable situations for utilizing digital technology for school management, and (2) to assess needs in utilizing digital technology for school management. The samples used were 259 people including 68 school administrators and 191 teachers followed percent criterion in the sample size specification, and they were selected by Stratified Random Sampling. The instruments employed in data collection were two five-rating scale questionnaires: (1) a questionnaire on the current situations of utilizing digital technology for school with the Index of item Congruence (IC) between .60-1.00, the discrimination between .42-.87, and the reliability of .97, and (2) questionnaire on desirable situations of utilizing digital technology for school management with the Index of item Congruence (IC) between .60-1.00, the discrimination between .45-.93, and the reliability of .92. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The results revealed that (1) the current and desirable situations of utilizing digital technology for school management in overall were at the moderate level and the highest level, respectively. (2) The results of need assessment of utilizing digital technology for school management sorted the highest evaluation to the lowest as follows: online collaboration, computer operation, safety use, digital for security and safety use, internet use, digital media creation programs use; and spreadsheet programs use, respectively.

Keywords: Current Situations, Desirable Situations, Needs, Management, Digital Technology

บทนำ

โลกเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานแบบ เช่นที่ผ่านมามากต่อไป การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลข่าวสารเป็นรากฐานในการพัฒนาการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาทางสังคมในด้านต่าง ๆ ควบคู่กันไป การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเรียกว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ทันต่อยุคสมัย (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557) ประเทศไทยในปัจจุบันเป็นยุคแห่งดิจิทัล ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีตลอดเวลา ซึ่งขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ประเทศไทยจะต้องมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเอง ดังนั้น การศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ก้าวเข้าสู่ “การศึกษา 4.0” จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยนอกจากความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับแล้ว ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตไปด้วยและการจะก้าวเข้าสู่ยุค ไทยแลนด์ 4.0 ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นอกจากการปรับปรุงเรื่องของหลักสูตร ตำรา และบทบาทของครูผู้สอนแล้ว เราก็ควรจะต้องส่งเสริมทักษะแห่งอนาคตให้กับผู้เรียนด้วย เพราะเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมในอนาคต (ธนรัตน์ กุลศรี, 2564) การจัดการศึกษาเพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของไทยให้มีความตระหนักรู้ต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมในยุคดิจิทัล ควบคู่กับการพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเศรษฐกิจยุคดิจิทัล ที่กำลังเป็นนโยบายหลักในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในอนาคต (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม, 2560) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องมุ่งเน้น ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะดิจิทัล เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล ต่อไป

สถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ไม่เพียงแต่ต้องการให้ครูและบุคลากรเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเท่านั้น ยังต้องสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนอย่างเชี่ยวชาญ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) ผู้บริหารจึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาครูและนักเรียนต่อไป

การรู้ทันดิจิทัลจึงมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำมาบริหารสถานศึกษาเป็นอย่งมาปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จการบริหารการศึกษา และนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้เชื่อมโยงนโยบายกับการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมในการจัดการศึกษาดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะมีคุณลักษณะที่ดีแล้ว ต้องมีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิด นักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงงานแบบประชาธิปไตย รับผิดชอบต่อผู้อื่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา กับบุคลากรในองค์กร และพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้นวัตกรรมใหม่ คำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก (สุกัญญา รอดระกำ, 2561) จะเห็นว่าสถานศึกษาจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ต้องเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงเทคโนโลยีดิจิทัล จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ที่จะนำมาบริหารสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้ทันเทคโนโลยีในปัจจุบัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีบทบาทภารกิจในการบริหารจัดการ ภายในองค์กร เพื่อตอบสนองนโยบายการเป็นรัฐบาลดิจิทัลในการบริหารจัดการ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาและสร้างความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตามหลักธรรมาภิบาลจากการมีส่วนร่วมและบูรณาการทุกภาคส่วน ภายใต้ศาสตร์แห่งราชา เป้าประสงค์ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เป้าประสงค์ที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการบริหารจัดการแนวใหม่ ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจากการบูรณาการ งานและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็ง ภายใต้ศาสตร์แห่งราชา เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความรวดเร็วเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจะต้องปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีความทันสมัยจากการศึกษา วิเคราะห์บริบทในการนำเทคโนโลยีไปใช้ด้านเทคโนโลยี ซึ่งมีประเด็นที่เป็นโอกาส (1) การนำระบบ ICT มาประยุกต์ใช้ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา (2) การสื่อสารระหว่างหน่วยงานและชุมชน มีความรวดเร็ว ทั้งถึง (3) ความก้าวหน้าทางด้าน ICT ทำให้มีการเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างรวดเร็ว นักเรียนสามารถสืบค้นเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและง่ายต่อการบริหารจัดการ (4) มี พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์และหน่วยงานที่ควบคุมดูแลการใช้คอมพิวเตอร์ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. กำหนด (5) มีความหลากหลายของสื่อ โปรแกรมทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียน (6) มีผู้ให้บริการที่หลากหลาย (7) การให้บริการของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีประสิทธิภาพมากขึ้น (8) ความก้าวหน้าด้าน IT ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 และ (9) นำ ICT เข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้ เช่น วิดีโอสื่อการสอน เป็นต้น ดังนั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ควรมีการจัดอบรมสื่อเทคโนโลยีให้บุคลากรในสังกัดบูรณาการ ใช้สื่อดิจิทัลในการบริหารจัดการในสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษาและชั้นเรียน ให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม, 2566)

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยในการสื่อสารและสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองได้อีกด้วย การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลยังช่วยในการจัดการข้อมูลที่มีปริมาณมาก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน

และข้อมูลทางการเงิน ทำให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น นอกจากนี้เทคโนโลยีดิจิทัลยังช่วยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีความเข้ากันได้กับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการใช้เทคโนโลยี เช่น แพลตฟอร์มการเรียน การสอนออนไลน์ หรือระบบการเรียนการสอนผ่านวิดีโอคอล ที่ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

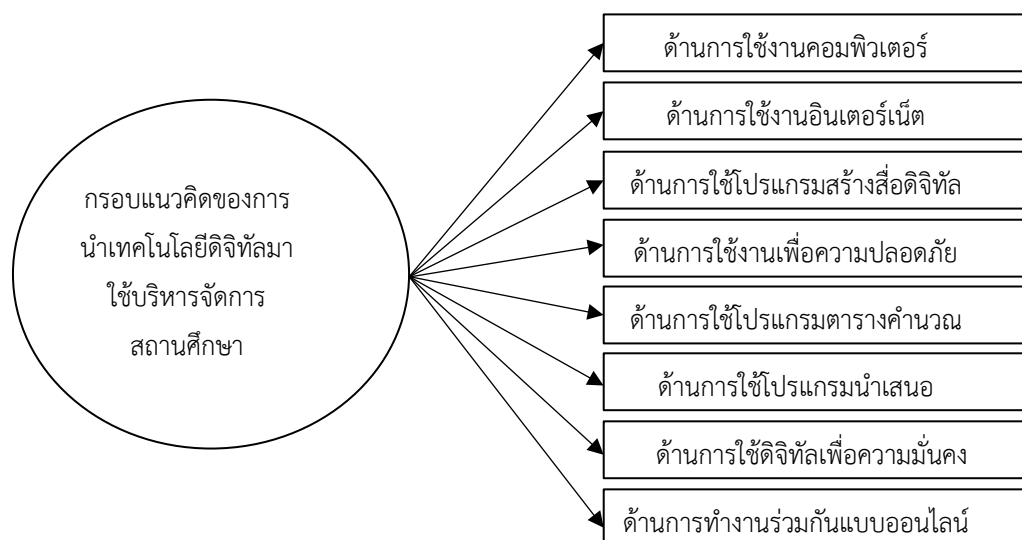
จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจำเป็นที่จะนำไปบริหารจัดการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลหรือแนวทางในการบริหารสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดต่อสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามแนวคิดของ Bream (2016: 24-25); Monika Kiss (2017: 5-6); Carretero, Vuorikari and Punie (2017: 21); ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557: 14 - 16); ทรงเกียรติ พิฆังคผล และวีรวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2558: 278); สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2561: 7); อัญสุชา บุญขันดินาถ (2561: 5 - 7); สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2562: 4 - 5); และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 7) ได้กรอบแนวคิดของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ได้รับสารสนเทศ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับครู ผู้เรียน และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ครูสามารถเข้าถึงข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้ง่ายขึ้น ผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อเตรียมการสอน หรือนำข้อมูลมาเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีในหลายด้านเพื่อเสริมสร้างกระบวนการการศึกษาและการบริหารงานของสำนักงาน อาทิ การสื่อสารและการติดต่อ เทคโนโลยีช่วยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม สามารถสื่อสารและติดต่อกับสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2566 รวมจำนวน 1,725 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และครู จำนวน 1,614 คน (แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2566: 6 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 259 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 68 คน และครู จำนวน 191 คน

1.3 การกำหนดขนาดและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 15 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 259 คน ของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูทั้งหมด จำนวน 1,725 คน แยกตามสถานภาพได้ ดังนี้

(1) ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 จากประชากร จำนวน 4 คน ได้ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน สถานศึกษาขนาดกลาง ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 60 จากประชากร จำนวน 54 คน ได้ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ใช้เกณฑ์ร้อยละ 65 จากประชากร จำนวน 53 คน ได้ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 34 คน

(2) ครู สถานศึกษาขนาดเล็กใช้เกณฑ์ร้อยละ 10 จากประชากร จำนวน 77 คน ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน สถานศึกษาขนาดกลาง ใช้เกณฑ์ร้อยละ 15 จากประชากร จำนวน 604 คน ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ใช้เกณฑ์ร้อยละ 10 จากประชากร จำนวน 933 คน ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 93 คน

1.3.2 การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนของการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครพนม ตามอำเภอ มีทั้งหมด 12 อำเภอ

ขั้นที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่างในขั้นที่ 1 ไปจำแนกตามขนาดสถานศึกษาได้สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ แล้วนำไปจำแนกตามสถานภาพให้ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูตาม ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในข้อ 1.3.1 เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และครูตามขนาดสถานศึกษา รายละเอียด ดังนี้

(1) ผู้บริหาร ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 68 คน ดังนี้

(1.1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 2 คน

(1.2) สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 32 คน

(1.3) สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 34 คน

(2) ครู ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 191 คน ดังนี้

(2.1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 8 คน

(2.2) สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 90 คน

(2.3) สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 93 คน

ดังนั้น จึงได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 68 คน และครู จำนวน 191 คน รวม ทั้งหมด 259 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 สภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

2.3 การประเมินความต้องการจำเป็นของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และ ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.2 นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมแบบสอบถามโดยผู้ศึกษาจัดส่ง แบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Form) ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แล้วเสร็จ ภายใน 15 วัน

3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google Form) จาก สถานศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 259 ฉบับ ส่งไป 259 ฉบับ ได้รับกลับคืน 259 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มีจำนวน 2 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา รายข้อระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.42-0.87 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเชิง

เนื้อหาารายข้อระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .45-.93 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 แบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ และขนาดสถานศึกษาเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ประยุกต์ใช้ตามแบบ Likert คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลโดยการแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายความเรียงและใช้เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์	3.87	.41	มาก	4.67	.25	มากที่สุด
2. ด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต	3.97	.50	มาก	4.58	.31	มากที่สุด
3. ด้านการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล	4.00	.52	มาก	4.59	.28	มากที่สุด
4. ด้านการใช้งานเพื่อความปลอดภัย	3.90	.58	มาก	4.55	.31	มากที่สุด
5. ด้านการใช้โปรแกรมตารางคำนวณ	3.97	.59	มาก	4.52	.36	มากที่สุด
6. ด้านการใช้โปรแกรมนำเสนอ	3.95	.54	มาก	4.53	.35	มากที่สุด
7. ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย	3.78	.43	มาก	4.37	.42	มากที่สุด
8. ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์	3.36	.44	ปานกลาง	4.74	.25	มากที่สุด
รวม	3.85	.35	มาก	4.57	.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน ($\bar{X} = 3.36 - 4.00$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 4.00$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 8 ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 3.36$)

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน ($\bar{X} = 4.37 - 4.74$) ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 8 ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 4.74$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 7 ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย ($\bar{X} = 4.37$)

ตอนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

การประเมินความต้องการจำเป็นของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการ ในสถานศึกษา	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์	3.87	4.67	.207	2
2. ด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต	3.97	4.58	.154	5
3. ด้านการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล	4.00	4.59	.148	6
4. ด้านการใช้งานเพื่อความปลอดภัย	3.90	4.55	.167	3
5. ด้านการใช้โปรแกรมตารางคำนวณ	3.97	4.52	.139	8
6. ด้านการใช้โปรแกรมนำเสนอ	3.95	4.53	.147	7
7. ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง ปลอดภัย	3.78	4.37	.156	4
8. ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์	3.36	4.74	.411	1
รวม	3.85	4.57	.187	-

จากตารางที่ 2 พบว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการในสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเท่ากับ .187 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวมเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากค่าสูงสุดไปค่าต่ำสุด ดังนี้ ด้านที่ 8 ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ ($PNI_{Modified} = .411$) และด้านที่ 2 ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ ($PNI_{Modified} = .207$)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง ปลอดภัย

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ และด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ในปัจจุบันการสร้างสื่อดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ใช้เทคโนโลยีและ

เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างเอกสารและเนื้อหาในการบริหารสถานศึกษา โดยสื่อดิจิทัลนี้สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล การจัดการเอกสาร การติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียน การติดตามงานของบุคลากร การเชื่อมต่อกับผู้ปกครองและชุมชน และอื่น ๆ ซึ่งการใช้สื่อดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษานั้นมีประโยชน์อย่างมากในด้านความสะดวกสบาย ความเร็ว และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงาน ในสังกัดยังได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้มากยิ่งขึ้นมีการขับเคลื่อนการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การจัดประชุมทางไกล ผ่านระบบ Video Conference การจัดรายการพุธเช้า ข่าว สพฐ. ระบบ สารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ การรายงานข้อมูลทางการศึกษาผ่านฐานข้อมูลกลางทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance learning information technology: DLIT) การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television: DLTV) การอบรมพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาให้มีการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานในสังกัดได้นำไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด และการทำงานร่วมกันที่อาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการทำงานร่วมกัน อาจมีข้อบกพร่องบางประการที่ไม่ค่อยเอื้อต่อการทำงานร่วมกันกับผู้คนที่อยู่ห่างไกลโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง เครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ ยังขาดแคลนและไม่มีทั่วถึงบางพื้นที่ สอดคล้องกับณินุช ภูยงดี และสมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า การศึกษาสภาพ ปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับว่าที่ร้อยตรีทรงเกียรติ พิษมงคล (2558) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการ ดิจิทัลเทคโนโลยีสู่คุณภาพตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสรุปโดยรวมทักษะในการใช้ดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการ ศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอดิศักดิ์ นาระนะ และชวน ภารังกุล (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 1 โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพิพวรรณ นนทภพ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 3 พบว่า (1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชัตติยา ทองเทพ, ทศนา ประสานศรี และสมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยพบว่ามี ประเด็นน่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้ 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิจัยสภาพที่ พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ อยู่ ในระดับ มากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะ ในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการทำงานในองค์กร และการจัดการเรียนการสอน ออนไลน์ให้ง่ายสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทักษะการทำงานร่วมกันแบบ ออนไลน์ เป็นทักษะที่สำคัญในการทำงานในยุคดิจิทัลขณะที่เราต้องการทำงานร่วมกันกับผู้คนที่อยู่ห่างไกลโดยใช้อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อกลาง การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์สามารถทำได้โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น โปรแกรมแชท โปรแกรม ประชุมออนไลน์ และโปรแกรมจัดการงาน เพื่อช่วยให้สามารถทำงานร่วมกันได้ง่ายและมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ทักษะการ ทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ที่สำคัญที่สุดคือ การสื่อสาร การสื่อสารที่ชัดเจนและเข้าใจกันได้เป็นสิ่งสำคัญในการทำงานร่วมกัน รวมถึงการใช้ดิจิทัล เพื่อความมั่นคง ปลอดภัย การป้องกันภัยจากการคุกคามด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล โดยการ

ปฏิบัติตามหลักเพื่อรักษาความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต รวมถึงการปฏิบัติตามหลักการใช้เว็บเบราว์เซอร์อย่างปลอดภัย โดยใช้วิธีการเข้ารหัสและการพิสูจน์ตัวตนของผู้ใช้งาน สอดคล้องกับมณีนุช ภูยงค์และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Agarwal, N. and Ahmed, F. (2017) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาระบบการเรียนรู้แบบรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาหลักสูตรระบบสารสนเทศที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ผลการวิจัยพบว่า เนื่องจากเทคโนโลยีระบบสารสนเทศที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วผู้สอนจึงจำเป็นต้องเน้นเรื่องการสอนนักเรียนมากขึ้นและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทิศทางที่เราสามารถพัฒนาส่วนขยายการเรียนรู้แบบรวมกัน โดยใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียและใช้หลักสูตรระบบสารสนเทศ ในงานวิจัยนี้ประเมินประสิทธิภาพของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกันและรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแบบมีส่วนร่วมและแบบสรุปในชั้นเรียน สอดคล้องกับ Marthese Spiteri¹ and Shu-Nu Chang Rundgren (2018) ได้ทำการวิจัยการทบทวนวรรณกรรมเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อครูปฐมวัยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่เพียงแต่ต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแต่ยังรวมถึงทัศนคติที่ถูกต้องและความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ทักษะเหล่านี้การนำความสามารถดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับวิชาชีพครูประถมศึกษาเพื่อการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของเทคโนโลยีดิจิทัล พลเมืองต้องการความสามารถดิจิทัล (DC) ซึ่งรวมถึงความรู้พลเมืองสำหรับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ครูประถมจำเป็นต้องใช้พื้นที่ DC ดังกล่าวในการปฏิบัติทักษะและทัศนคติที่ถูกต้องในการใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการข้อมูลเพื่อสื่อสาร สร้างเนื้อหา เพื่อความปลอดภัยและเพื่อแก้ไขปัญหา ดังนั้นก็เหมือนกับที่อื่น ๆ ปัจจัยสี่ประการจากงานวิจัยนี้ที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครู ได้แก่ วัฒนธรรมของโรงเรียน ความรู้ของครู ทัศนคติของครู และทักษะของครู ซึ่งเชื่อมโยงข้ามกับพื้นที่ของ D.C. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูในการใช้ดิจิทัลในการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับชัตติยา ทองเทพ, ทัศนาศรี ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้นี้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ ด้านการใช้งานเพื่อความปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบันเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการศึกษา โดยระบบการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเครื่องกระตุ้นการเรียนรู้ จากการเปลี่ยนแปลงของบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ทำให้ครูยอมรับเทคโนโลยี วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเริ่มต้นที่ตัวเอง และผลักดันให้ครูบูรณาการจัดการศึกษาสู่ห้องเรียนต่อไป (Schrum & Levin, 2009) สถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เพียงแต่ต้องการให้ครูและบุคลากรเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเทคโนโลยีหรือวัฒนธรรมทางการศึกษาเท่านั้น ยังต้องสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนอย่างเชี่ยวชาญ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) ผู้บริหารจึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาครูและนักเรียนต่อไป สอดคล้องกับ Mustafa, Jwaifell, Osama M. Kraishan, Dima Waswas and Raed Omar Salah (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถเชิงดิจิทัลและทัศนคติระดับมืออาชีพในฐานะผู้คาดการณ์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของนักวิชาการในมหาวิทยาลัย: Al-Hussein Bin Talal พบว่า ความสามารถ ทัศนคติ และการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลของนักวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าระดับการใช้เครื่องมือ

เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถคาดการณ์ได้จากระดับความสามารถและทัศนคติของนักวิชาการ สอดคล้องกับ Ugur, Naciye and Koc Tugba (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเป็นผู้นำและการสอน ด้วยเทคโนโลยี: มุมมองของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความกังวลเกี่ยวกับโซเซียลมีเดียในห้องเรียนและพวกเขาจำเป็นต้องคุ้นเคยกับมันมากขึ้นเพื่อที่จะใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพในห้องเรียน เพื่อลดความวิตกกังวลที่ว่าจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีคิดเกี่ยวกับการใช้งานโซเซียลมีเดีย การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีอย่างมืออาชีพจำเป็นต้องมีให้พร้อม และยืดหยุ่นสำหรับผู้บริหารเพื่อให้เป็นผู้นำเทคโนโลยีที่มีวิสัยทัศน์มากขึ้นในสภาพแวดล้อมการศึกษาแบบดิจิทัล แห่งศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า สภาพปัจจุบันของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ด้านการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ อยู่ในระดับต่ำสุดและมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้นสถานศึกษาควรพัฒนาเครือข่าย อินเทอร์เน็ต การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการทำงานในองค์กร และการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้ง่ายสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทักษะการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ เป็นทักษะที่สำคัญในการทำงานในยุคดิจิทัลขณะที่เราต้องการทำงานร่วมกันกับผู้คนที่อยู่ห่างไกลโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์สามารถทำได้โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น โปรแกรมแชท โปรแกรมประชุมออนไลน์ และโปรแกรมจัดการงาน เพื่อช่วยให้สามารถทำงานร่วมกันได้ง่ายและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ผลการวิจัยสภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นสถานศึกษา ควรจัดอบรมบุคลากรในสถานศึกษา ในเรื่องการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง ปลอดภัย ให้มีความรู้และความสามารถในการป้องกันภัยจากการคุกคามด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล โดยการปฏิบัติตามหลักเพื่อรักษาความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต รวมถึงการปฏิบัติตามหลักการใช้เว็บเบราว์เซอร์อย่างปลอดภัย โดยใช้วิธีการเข้ารหัสและการพิสูจน์ตัวตนของผู้ใช้งาน ด้วยสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ หรือ สิ่งที่ใช้รู้คนเดียว เพื่อความปลอดภัยของตนเองและองค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

2. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

3. นำผลการศึกษาไปขยายผลกำหนดเป็นแนวทางการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม และหน่วยงานการศึกษาอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2560). *แผนแม่บทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศไทย 20 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2557). *การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- ชัตติยา ทองเทพ, ทัศนาศรี ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2566). “สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ”, *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์*. 18(1), 179 – 195.
- ทรงเกียรติ พิฆังคผล และวีรวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2558). “รูปแบบการจัดการดิจิทัลเทคโนโลยีสู่คุณภาพตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย”, *วารสารมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 5(2), 274 - 283.
- ทิพวรรณ นนทเทพ. (2557). *การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นนครศรีธรรมราช เขต 3* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตนครศรีธรรมราช). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจวิทยาลัย.
- ธนรัตน์ กุลศรี. (2564). *การศึกษายาทของผู้บริหารต่อการจัดการศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงราย*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- มณีนุช ภูยงมี, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม. (2564). “สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เขต 1”, *วารสารรัชต์ภาคย์*. 15(40), 249 - 263.
- สุกัญญา รอดระกำ. (2561). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018”. วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา: กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2566*. นครพนม: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2561). “การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา,” *วารสารสำนักคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. 1(39), 5 - 8.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2562). *ทักษะด้านดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ครูไทยยุคใหม่สนใจดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- อดิศักดิ์ นารณะและ ขวน ภารังกุล. (2565). “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 1”, *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*. 23(2), 131 - 132.
- อัญสุชา บุญขันดินาถ. (2561). “การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา,” *วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. 39(1), 5 - 8.

- Agarwal, N. and Ahmed, F. (2017). "Developing collective learning extension for rapidly evolving information system courses," *Education and Information Technologies*. 22(1), 7 - 37.
- Carretero, S., R. Vuorikari, and Y. Punie. (2017). *DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with Eight Proficiency Levels and Examples of Use*. Luxemburg: Publications Office of the European Union.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York: Richard D. Irwin.
- Marthese Spiteri¹ and Shu-Nu Chang Rundgren. (2018). "Technology, Knowledge and Learning," *Literature Review on the Factors Affecting Primary Teachers Use of Digital Technology*. [Online], Available: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10758-018-9376-x.pdf>. [20 July, 2022].
- Mustafa, Jwaifell, Osama M., Kraishan, Dima, Waswas and Raed Omar, Salah. (2019). "Digital Competencies and Professional Attitudes as Predictors of Universities Academics' Digital Technologies Usage: Example of Al-Hussein Bin Tala," *International Journal of Higher Education*. 8(6), 267 - 277.
- Monika kiss. (2017). *Digital skills in the EU labour market*. European Parliamentary Research Service: Physical description.
- Ugur, Naciye and Koc, Tugba. (2019). "Leading and Teaching with Technology: School Principals' Perspective," *International Journal of Educational Leadership and Management*. 7(1), 42 - 71.

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunpuj>
ดำเนินการวารสารโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

Development of the Scientific Process Skills by Using Science Experiment Activities form Science Learning Media through Local Wisdom

ธิดาพร สวีสอาด^{1*} สุรพงศ์ รัตน์นะ² ธัญญาวดี ปินะกาโน³ กาญจนาวดี ประสิทธิ์สา⁴ และ จิตติมา ทิสุวรรณ⁵

Thidaporn Souysaart^{1*}, Surapong Rattana², Thanyawadee Pinakano³, Kanjanawadee Prasittisa⁴ and Jittima Thisuwan⁵

อาจารย์^{1,2,3,4} ผู้ช่วยศาสตราจารย์⁵ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม⁵

Lecturer^{1,2,3,4} Assistant Professor⁵, Division of Science Education, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

Received: November 29, 2023 Revised: April 27, 2024 Accepted: April 29, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลาง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม จำนวนทั้งสิ้น 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แบบวัดความรู้พื้นฐาน และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวไม่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะการสังเกต ทักษะการทดลอง ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการสร้างแบบจำลอง เรื่อง ความยืดหยุ่น การหมุน การชน และแรง ของนักเรียนหลังร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นสูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ($p < 0.05$) และนักเรียนมีระดับความพึงพอใจกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต และผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกสนุกสนาน และโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to compare scientific process skills before and after participating science experiment activities from science learning media through local wisdom, and to study students' satisfaction with learning science subjects using science experiment activities from science learning media through local wisdom. The sample group used in this research was Grade 6 students of Ban Klang School, Ban Phaeng District, Nakhon Phanom Province. Total of 40 people was obtained from Cluster Sampling. The research instrument used a scientific process skills test, basic knowledge

*Corresponding author email: thidaporn1986@npu.ac.th

measurement form, and satisfaction assessment form. Statistics used in the analysis included percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent at the significance level of 0.05. The results found that scientific process skills included observation skills, experimental skills, forecasting skills and modeling skills on flexibility, rotation, collision, and force of students after participating in science experiment activities from science learning media through local community wisdom revealed significantly higher than before participating in the activity ($p < 0.05$). The students had a higher level of satisfaction with science experiment activities from science learning media through local community wisdom. The participants in the activity could apply their knowledge in their lives, and they felt joyful. Overall, the participants' satisfaction showed at the highest level.

Keywords: scientific process skills, science experiment activities, local wisdom

บทนำ

ในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ววิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนเราในชีวิตประจำวันและงานในอาชีพต่าง ๆ เครื่องมือเครื่องใช้ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิต การทำงานล้วนเป็นผลของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ หรือแก้ปัญหาอย่างสม่ำเสมอช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เกิดผลผลิตหรือ ผลิตภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ที่แปลกใหม่และมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้น การเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ การได้รับการส่งเสริมกระตุ้นให้สนใจเรียนวิทยาศาสตร์ มีความสงสัยเกิดคำถามเกี่ยวกับโลกธรรมชาติรอบตัว มีความมุ่งมั่นและมีความสุขที่จะศึกษาค้นคว้าสืบเสาะหาความรู้เพื่อรวบรวม ข้อมูลวิเคราะห์ผลนำไปสู่คำตอบของคำถามสามารถตัดสินใจด้วยการใช้ข้อมูลอย่างมีเหตุผล นำไปสู่สิ่งที่ค้นพบจากการเรียนรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คือพฤติกรรมที่เกิดจากการคิด การปฏิบัติ การศึกษา ค้นคว้า ทดลองและ การฝึกฝนในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลโดยการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งนำมาสู่ความรู้โดยการปฏิบัติและฝึกฝนความนึกคิดอย่างมีระบบ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ สามารถแก้ปัญหาและ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้เรียนจึงควรได้รับการพัฒนาทางด้านทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักสำรวจ นักคิด นักแก้ปัญหา มีพฤติกรรมที่ชอบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ดังนั้นจึงควรมีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (ลภัสพร จิตปรีดา และ สัจธรรม พรทวีกุล, 2566) เมื่อผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างคล่องแคล่วและชำนาญแล้ว จะช่วยหล่อหลอมเจตคติที่ดีต่อตนเองและต่อวิทยาศาสตร์ตามมา (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2558)

การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (learning by doing) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมุ่งเน้นทักษะปฏิบัติ โดยการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนประสบการณ์เดิมของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระทางความคิดและสามารถแสดงออกเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ หรือเกิดข้อค้นพบใหม่ ๆ เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเอง และมีทักษะการถ่ายโยงความรู้ (Transferable Skills) (Evans & Abbott, 1998; หนทิ ธาตุทอง, 2554) เมื่อผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาได้เองจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ลึกซึ้งและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ซึ่งความรู้นั้นก็คงอยู่กับผู้เรียนไปตลอด (ลัดดา

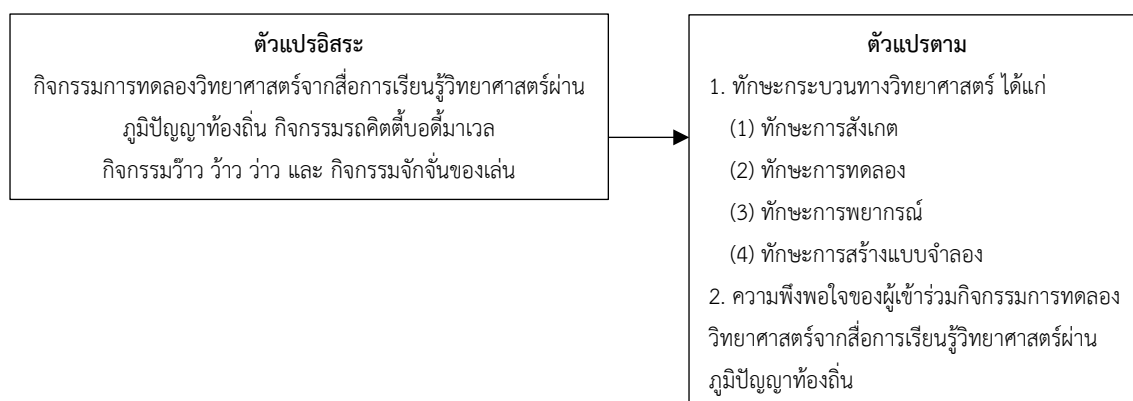
ภูเกียรติ, 2552) นอกจากนี้การเรียนการสอนด้วยการปฏิบัติหรือการทดลองจะช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติหรือการทดลอง ได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติจริง เกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในทางที่ดีขึ้น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่เกิดความเบื่อหน่าย มีเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ จึงส่งผลให้มีผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้นด้วย (สกว. แสงอ่อน, 2546) องค์ความรู้หรือหลักการทางวิทยาศาสตร์ สามารถเรียนรู้ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ เทคโนโลยีพื้นบ้าน (วีระพงษ์ แสงชูโต, 2552) การจัดการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนโดยเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน หากมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในระบบการจัดการเรียนการสอนสามารถทำได้โดยมีการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน ซึ่งควรมีการวิเคราะห์ที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการเลือกข้อมูล เนื้อหา และวิธีการให้สอดคล้องกับรายวิชา และต้องบูรณาการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกระบวนการเรียนการสอนและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (วิชา ทรวงแสง, 2543)

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างสร้างสรรค์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนวิทยาศาสตร์ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน รวมถึงให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้ร่วมกิจกรรมก่อนและหลังร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลาง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม ที่กำลังศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน ถึงเดือน กรกฎาคม ปี การศึกษา 2566 จำนวนทั้งหมด 60 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน ถึงเดือน กรกฎาคม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนโดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

- 1) ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการทดลอง
- 3) ทักษะการพยากรณ์
- 4) ทักษะการสร้างแบบจำลอง

2.2 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นกิจกรรมที่นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติด้วยตนเองบูรณาการความรู้ ทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีเนื้อหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับ ความยืดหยุ่น การหมุน การชน และเรื่องแรง ได้ฝึกกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการประดิษฐ์ของเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น รถของเล่นจากวัสดุเหลือใช้ ว้าว และจ๊กจั่น ซึ่งเป็นของเล่นพื้นบ้าน โดยนักเรียนได้สร้างเป็นสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์กับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สาระที่ 2 วิทยาศาสตร์กายภาพ โดยชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 รถคิดดีบอดี้มาเวล กิจกรรมที่ 2 ว้าว ว้าว ว้าว และกิจกรรมที่ 3 จ๊กจั่นของเล่น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาทฤษฎีหลักการ ข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ศึกษาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวัดผลและประเมินผล การสร้างแบบทดสอบ แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีการวิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และบูรณาการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาออกแบบกิจกรรม โดยแบ่งกิจกรรม ออกเป็น 3 กิจกรรม ได้แก่ คือ กิจกรรมที่ 1 รถคิดดีบอดี้มาเวล กิจกรรมที่ 2 ว้าว ว้าว ว้าว และกิจกรรมที่ 3 จ๊กจั่นของเล่น โดยเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนได้ประดิษฐ์ชิ้นงานด้วยตนเองและเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้นอกห้องเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาออกแบบกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเนื้อหาของกิจกรรมเป็นเรื่องของความยืดหยุ่น การหมุน การชน และแรง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและ งานวิจัย มาสังเคราะห์ และร่างกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบของกิจกรรมทดลอง ดังนี้ คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม สำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้ ในแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ ขั้นตอนการทำกิจกรรม ใบบันทึกผลการทำกิจกรรม ตารางบันทึกผล สรุปผลการทดลอง และมีคำถามท้ายกิจกรรมมีส่วนให้บันทึกคำตอบ มีใบความรู้ให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมประกอบการทำกิจกรรม ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จุดประสงค์การเรียนรู้และลักษณะของกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

กิจกรรม/เวลาที่ใช้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ
กิจกรรมที่ 1 รถคิดดี บอดีมาเวล (3 ชั่วโมง)	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องความยืดหยุ่นและการหมุนมาใช้ในการทำรถของเล่นจากวัสดุเหลือใช้ 2. เพื่อให้ทราบความสัมพันธ์ของการหมุนกับระยะทาง 3. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการสังเกต การทดลอง และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม 4. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ในรูปของการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	ความยืดหยุ่น เมื่อออกแรงดึงหนังยางจะยืดออกเปลี่ยนความยาวไป และเมื่อเลิกออกแรงหนังยางก็จะคืนกลับสู่สภาพเดิม อย่างนี้เรียกว่ามีสมบัติความยืดหยุ่นที่ดี นอกจากนี้หนังยางมีสมบัติที่ชื่อของความเสียดทานสูง เมื่อกดหนังยางสัมผัสกับผิววัตถุอื่นแล้วออกแรงดันหนังยางไป จะรู้สึกได้เลยว่ามีความเสียดทานเกิดขึ้นระหว่างผิวสัมผัส การหมุน (Rotation) เป็นการแปลงที่จุดทุกจุดของรูปต้นแบบเคลื่อนที่ไปเป็นมุมเดียวกันรอบจุดตรึง อยู่กับที่ที่กำหนดหรือจุดหมุน การหมุนจะหมุนทวนเข็มนาฬิกาหรือตามเข็มนาฬิกาตามขนาดของมุมและทิศทางที่ต้องการหมุน โดยทั่วไป ถ้าไม่ระบุทิศทางการหมุน จะถือว่าเป็นการหมุนทวนเข็มนาฬิกา
กิจกรรมที่ 2 ว้าว ว้าว ว้าว (3 ชั่วโมง)	1. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการสังเกตสามารถเลือกใช้กระดาษที่เหมาะสมมาประดิษฐ์ว้าว และทำให้ว้าวลอยบนท้องฟ้าได้ 2. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการทำนายหรือการพยากรณ์ว้าวที่ประดิษฐ์ขึ้นนั้นจะสามารถลอยบนท้องฟ้าได้ 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการคิดเชิงระบบได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองรู้ลำดับการทำงานตั้งแต่การทำ โครงของว้าวจนกระทั่งประกอบเป็นรูปร่างเสร็จสมบูรณ์	แรงในธรรมชาติที่ทำให้วัตถุสามารถลอยและเดินทางไปในอากาศได้มี 4 ชนิด แรงขับเคลื่อน (Trust) เป็นแรงที่สนับสนุนให้เกิดการลอยอยู่และเดินทางไปในอากาศ แรงยกตัว (Lift) เป็นแรงที่มีทิศทางตรงข้ามกับแรงโน้มถ่วงโลก แรงโน้มถ่วงของโลกกับ แรงยกตัวมีค่าเท่ากันจะทำให้วัตถุที่ลอยอยู่บนท้องฟ้ารักษาระดับเดิมไว้ได้แต่ถ้ามีแรงอื่นมากระทำ จะทำให้วัตถุเปลี่ยนแปลงอาจสูงขึ้นหรือลดระดับลงเป็นต้น แรงโน้มถ่วงของโลก (Gravity) คือแรงดึงดูดของโลกหรือแรงของโลกที่

กิจกรรม/เวลาที่ใช้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ
		กระทำต่อมวลของวัตถุ ทุกชนิดวัตถุที่อยู่ใกล้ผิวโลกโดยจะดึงดูดซึ่งกันและกันเข้าสู่ศูนย์กลางของโลกทำให้วัตถุต่าง ๆ ตกลงสู่พื้นโลกเสมอ แรงต้าน (Drag) เป็นแรงที่ต่อต้านการลอยอยู่และเดินทางไปในอากาศ ซึ่งแรงทั้ง 4 แรงนี้เป็นปัจจัยที่ทำให้เราสามารถลอยอยู่บนท้องฟ้าได้
กิจกรรมที่ 3 จักจั่นของเล่น (3 ชั่วโมง)	1. เพื่อนำวัสดุในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นของเล่น 2. นักเรียนสามารถประดิษฐ์จักจั่นของเล่นได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ในเรื่องหลักการการเกิดเสียงของจักจั่นของเล่นได้ 4. เพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบเสียงที่เกิดขึ้นจากจักจั่นของเล่นที่ประดิษฐ์ด้วยท่อที่มีขนาดต่างกันและการออกแรงให้ความเร็วในการหมุนต่างกัน	ของเล่นโดยทั่วไปเป็นอุปกรณ์สำหรับให้เด็กได้เล่นเพื่อความเพลิดเพลิน นอกจากนี้ยังส่งผลให้เด็กมีจินตนาการ เกิดการเรียนรู้ ซึ่งของเล่นทั่วไปสามารถอธิบายได้ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ จักจั่นของเล่น เป็นของเล่นที่สร้างเสียงเลียนเสียงจักจั่น โดยเกิดจากการเสียดสีระหว่างเส้นเชือกกับยางสนที่ติดอยู่กับไม้ แล้วส่งการสั่นสะเทือนผ่านเส้นเชือกไปยังท่อซึ่งทำหน้าที่ขยายเสียง

เมื่อผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้วจึงได้ทำการทดลองในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเวลาที่กำหนดและสามารถนำไปใช้ในการทำกิจกรรมจริงได้ หลังจากนั้นจึงสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละกิจกรรมจะมีส่วนที่ให้นักเรียนได้บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม และการตอบคำถามท้ายกิจกรรม เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ผลการเรียนรู้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

นำกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 ท่าน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 1 ท่าน ด้านการวัดผลการศึกษา 1 ท่าน และด้านการวิจัยทางการศึกษา 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาของชุด กิจกรรมผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Object Congruence) พบว่า ได้ค่า IOC ได้เท่ากับ 1 ทุกรายการ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ 5, 4, 3, 2 และ 1 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ใน ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหา ด้านคุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับ และด้านองค์ประกอบอื่น ๆ รวมเป็นข้อคำถาม 15 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มี คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, $S.D. = 0.29$) หลังจากนั้นปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมทดลองตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เช่น แก้ไขภาษาให้ชัดเจน และแก้ไขคำพิมพ์ผิดให้ถูกต้อง สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย ทักษะการสังเกต ทักษะการทดลอง ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการสร้างแบบจำลอง ประเมินคุณภาพแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ

ลักษณะการใช้คำถาม ภาษาที่ใช้และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมพบว่า คำถามทุกข้อได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการทดลอง วิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า คำถามทุกข้อได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกลุ่มตัวอย่าง

นำกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลาง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 60 คน โดยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับครูและผู้บริหารของโรงเรียนบ้านกลาง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน

2. ผู้วิจัยวางแผนการดำเนินงานเพื่อทดลองใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับนักเรียน โดยจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้เพียงพอ และจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน เช่น อุปกรณ์การทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบทดสอบ แบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยอธิบายข้อมูลเบื้องต้นสำหรับทำกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมสามารถนำประโยชน์มาปรับใช้ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาประยุกต์ใช้กับความรู้ใหม่ ๆ ชี้แจงและให้คำแนะนำแก่นักเรียนให้ทราบแนวทางการทำกิจกรรมทดลอง วิทยาศาสตร์ เรื่องเกี่ยวกับ ความยืดหยุ่น การหมุน การชน และเรื่องแรง โดยอธิบายว่ากิจกรรมทดลอง ประกอบด้วย 3 กิจกรรม กิจกรรมละ 3 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมดจำนวน 9 ชั่วโมง โดยกิจกรรมที่ 1 รถคิดดีบอดี้มาเวล กิจกรรมที่ 2 ว้าว ว้าว ว้าว และกิจกรรมที่ 3 จักจั่นของเล่น นักเรียนทำการศึกษา ทดลอง และประดิษฐ์ชิ้นงานในห้องเรียน โดย แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อทำกิจกรรม จำนวน 10 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยในแต่ละกลุ่มจะคณะเพศและมี การแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบงาน ผลัดเปลี่ยนกันไปในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ผลัดเปลี่ยน กันทำหน้าที่ และมีส่วนร่วมในกลุ่ม นักเรียนได้รับแจกชุดอุปกรณ์ทดลอง กลุ่มละ 1 ชุด แต่นักเรียนแต่ละคนต้องบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในสมุดบันทึกของตนเอง และตอบคำถาม ท้ายกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนแต่ละคนต้องตอบคำถามท้ายกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จากการทำกิจกรรม ซึ่งแต่ละคำถามจะให้นักเรียนได้ใช้ความรู้เดิมเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

การดำเนินการประเมิน 2 ระยะ คือ การประเมินผลระหว่างการใช้กิจกรรม และการประเมินหลังการใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 การประเมินระหว่างการใช้กิจกรรมเพื่อศึกษาพฤติกรรมระหว่างทดลองวิทยาศาสตร์ของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้แบบบันทึกผลการทดลอง

5.2 การประเมินผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วนำผลทดสอบมาหาค่าความแตกต่าง ของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการทดลอง วิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วนำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูล ด้วย ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test dependent ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($p < 0.05$) การประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดำเนินการตามรายละเอียด ดังนี้

1) ให้ผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำแบบทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) ดำเนินการใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 กิจกรรมโดยใช้เวลาทำการทดลองกิจกรรมวิทยาศาสตร์ กิจกรรมละ 3 ชั่วโมง เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการทดลอง ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการสร้างแบบจำลอง

3) ให้ผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังร่วมกิจกรรม โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4) ให้ผู้ร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผล และสรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือการจัดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเล่นพื้นบ้าน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 รถคิดดีบอดีมาเวล กิจกรรมที่ 2 ว้าว ว้าว ว้าว และกิจกรรมที่ 3 จักจั่น

2. แบบทดสอบความรู้พื้นฐานโดยเนื้อหาประกอบด้วยความยืดหยุ่น การหมุน การชน และแรง เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ

3. แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมที่มีต่อกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้ร่วมกิจกรรม ก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น วิเคราะห์ t-test dependent ระดับนัยสำคัญ .05 ($p < 0.05$)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) คำนวณจากการตอบถูกหรือผิดจึงใช้ได้เฉพาะข้อสอบที่มีคะแนนเป็น 1,0 เท่านั้น

3. สถิติที่ใช้ศึกษาความพึงพอใจในกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างสร้างสรรค์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้ร่วมกิจกรรมก่อนและหลังร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

คะแนนผลทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังร่วมกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนก่อนและหลัง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	t-test
Pre-Test	40	15	6.59	2.14	18.91*
Post-Test			11.03	1.61	

* มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ความยืดหยุ่น การหมุน การชน และเรื่องแรง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคะแนนเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนร่วมกิจกรรมมีค่า ($\bar{X} = 6.59$, S.D. = 2.14) และหลังร่วมกิจกรรมมีค่า ($\bar{X} = 11.03$, S.D. = 1.61) เมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. ทักษะการสังเกต	3.87	0.67	มาก	3
2. ทักษะการทดลอง	4.42	0.62	มาก	1
2.1 ความสามารถในการออกแบบ				

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
2.2 การบันทึกผล				
2.3 การแปลความหมายข้อมูล				
3. ทักษะการพยากรณ์	3.91	0.46	มาก	2
4. ทักษะการสร้างแบบจำลอง	3.35	0.61	มาก	4
ค่าเฉลี่ย	3.89	0.50	มาก	

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการทดลอง ทักษะการพยากรณ์ และทักษะการสร้างแบบจำลอง โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ ประกอบด้วย การพัฒนาทักษะการสังเกตอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 3 ทักษะการทดลองอยู่ในระดับ มาก เป็นลำดับที่ 1 ทักษะการพยากรณ์อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 2 และ ทักษะการสร้างแบบจำลอง อยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 4 สรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ ประกอบด้วย ทักษะการสังเกต ทักษะการพยากรณ์ ทักษะการทดลอง และทักษะการสร้างแบบจำลอง โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1. ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.45	0.71	มาก
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกสนุกสนาน	4.60	0.67	มากที่สุด
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต	4.68	0.62	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.58	0.64	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.57	0.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จาก สื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีเนื้อหาวิทยาศาสตร์เรื่อง ความยืดหยุ่น การหมุน การชน และแรง มีค่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้เข้าร่วม กิจกรรมรู้สึกสนุกสนาน และความเหมาะสมของเนื้อหา ค่าความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมมีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง ก่อนและหลังการร่วม กิจกรรมการทดลองทาง วิทยาศาสตร์เสริมการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์คะแนนรวม 15 คะแนน พบว่า หลังร่วมกิจกรรมการทดลอง ทางวิทยาศาสตร์เสริมการเรียนรู้มีคะแนนสูงขึ้น

2. ผลการประเมินความพึงพอใจหลังเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่านักเรียน มีความพึงพอใจกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดแยกตามเรื่องดังนี้ ค่าความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกสนุกสนาน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ความเหมาะสมของเนื้อหา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ค่าความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และ ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.71)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางเมือวัดโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แบบเลือกตอบมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก นักเรียนมีการพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ขึ้นทุกทักษะ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นกิจกรรมการทดลองที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและมีการบูรณาการความรู้วิทยาศาสตร์จากสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างเป็นนามธรรมให้มองเห็นเป็นรูปธรรม กิจกรรมมีความหลากหลายแต่คำนึงถึงความถนัดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้วิทยาศาสตร์กับของเล่นที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นดังคำกล่าวของ ทสริน โตนุช และ วรณช แหยมแสง (2560) ที่ว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นหนึ่งในรูปแบบของการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน โดยการจัดการเรียนการสอนตามแบบบูรณาการนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงในแต่ละวิชาที่มีต่อกัน และการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นเป็นแนวทางสำคัญของการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ หรือที่เรียกว่า Learning by doing ซึ่งเป็นภารกิจที่ผู้สอนในยุคการศึกษา 4.0 สอดคล้องกับ ธนภรณ์ ก้องเสียง และรินรติ พรวิริยะสกุล (2560) ที่กล่าวว่า ยุทธวิธีการสอนเป็นตัวกำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขการเรียนรู้ ในการสอนแต่ละครั้งต้องมีวัตถุประสงค์ในการสอนที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลผลิตพัฒนาการเรียนรู้อควรเป็นลำดับขั้นตอนใช้คำถามส่งเสริมให้นักเรียนสรุปเป็นโน้ต สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้นักเรียน นำศึกษาค้นคว้า

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางหลังร่วมกิจกรรมโดยภาพรวม มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.64) เนื่องจากนักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขจากการได้มีการนำของเล่นที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกับการทดลองวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้พูด ได้สรุปองค์ความรู้ ได้คิด ได้ทำงานเป็นกลุ่ม และเป็นกิจกรรมทดลองที่สามารถพบเห็นในชีวิตประจำวัน กิจกรรมสร้างความสนุกสนานและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์ขวัญ สังข์ทอง และปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.60) เนื่องจากผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจ มีอิสระในการคิด ทุกคนมีโอกาสใช้ความคิดอย่างเต็มที่ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมสำรวจ ทดลองด้วยตนเองส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมปฏิบัติการทดลองกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่องสมบัติของธาตุและสารประกอบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรักความหวงแหน ภาคภูมิใจ

ตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน สอดคล้องกับ Good (1973) ที่กล่าวว่าเมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเข้าหรือรับสัมผัสสิ่งเข้าแล้วจะเกิดความรู้เข้าใจสิ่งนั้น คือเกิดความคิดรวบยอดและนำไปสู่การเรียนรู้และนำไปสู่การเกิดความรู้ตระหนักในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นครูผู้สอนควรเชิญวิทยากรที่เป็นผู้ที่มีความสามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีในชุมชนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นในรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความรู้ภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เช่น การทำปลาสามที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อในท้องถิ่น

2. ควรมีการนำการเรียนรู้แบบกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จากสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างสร้างสรรค์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ในรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนควรพัฒนาแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง เรื่อง ความยืดหยุ่น การหมุน การชน และแรง ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชนันท์ ธาตุทอง. (2554). *สอนคิด: การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ทัศนัย โตนุช, และวรรณุช แหยมแสง. (2560). *พฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนภรณ์ ก้องเสียง และรินรติ พรวิริยะสกุล. (2560). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาโรงเรียนปรางโมขวิทยารามอินทรา. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 5(1), 24 - 31.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2558). *การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ขวัญ สังข์ทอง และปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว (2563). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดกิจกรรมปฏิบัติการทดลองเรื่อง สมบัติของธาตุและสารประกอบ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 14(2), 12 - 28.
- ลักสพร จิตปรีดา และ สัจธรรม พรทวีกุล. (2566). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 10(1), 422 - 436.
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2552). *การสอนแบบโครงงานและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน: งานที่ครูประมณทำได้*. กรุงเทพฯ: สาขะแอนด์ซัน พรินติ้ง.
- วิชา ทรวงแสง. (2543). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏ. *วารสารวิชาการ*. 3(3), 73 - 79.
- วีระพงษ์ แสงชูโต. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โชตนา พรินท์.
- สกว. แสงอ่อน. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัมประต้อ่งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ปริญญาบัณฑิตศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู และมูจลินทร์ กลิ่นหวล. (2559). *กิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของเด็ก*

ปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(3), 1550 - 1562.

Evans, L., & Abbott, I. (1998). *Teaching and learning in higher education*. Bloomsbury Publishing.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunpuj>
ดำเนินการวารสารโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R

The Development of Analytical Reading Ability of Matthayomsuksa 3 Students Using Phenomenon-Based Learning Management Combined with SQ10R Techniques

อารีรัตน์ ใจอารีย์^{1*}, และกฤตยากาญจน์ โตพิทักษ์²

Areerat Jai-aree ^{1*} and Krittayakan Topithak ²

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม^{1*},

อาจารย์สาขาวิชาวิจัย และประเมินผลทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม²

Master's degree students in Thai language, Faculty of Education, Naresuan University^{1*},

Lecturer in Education research and Evaluation, Faculty of Education, Naresuan University²

Received: March 03, 2024 Revised: April 17, 2024 Accepted: April 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R 2) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทองเอนวิทยา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มีหน่วยในการสุ่ม คือ โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R, แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ

*Corresponding author email: areeratj65@nu.ac.th

ทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การอ่านเชิงวิเคราะห์ การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เทคนิค SQ10R

Abstract

The objectives of this study were 1) to compare the analytical reading abilities of Matthayomsuksa 3 students before and after implementing phenomenon-based learning combined with the SQ10R technique, 2) to compare the analytical reading abilities of Matthayomsuksa 3 students before and after implementing phenomenon-based learning combined with the SQ10R technique against a benchmark of 70%, and 3) to study the satisfaction of Matthayomsuksa 3 students before and after implementing phenomenon-based learning combined with the SQ10R technique. The sample group for this research consisted of 15 of Matthayomsuksa 3 students from Thong En Wittaya School, In Buri District, Singburi Province, in the second semester of the academic year 2023. The sampling method used was cluster random sampling, with schools as the unit of sampling. Research tools included a phenomenon-based learning plan regarding analytical reading using phenomenon-based learning combined with the SQ10R technique, a test to measure analytical reading abilities, and a questionnaire to measure student satisfaction towards phenomenon-based learning combined with the SQ10R technique. Statistical analysis involved percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent with a single sample group which was not independent of each other (t-test dependent).

The results of this research found that 1) the analytical reading abilities of Matthayomsuksa 3 students after the implementation of learning management were significantly higher than before, with statistical significance at the .01 level. 2) When comparing the analytical reading abilities of Matthayomsuksa 3 students using phenomenon-based learning combined with the SQ10R technique against a benchmark of 70%, it was found that the post-learning management exam scores of the students were significantly higher than the benchmark at the .01 level of statistical significance. 3) The overall satisfaction level of Matthayomsuksa 3 students towards phenomenon-based learning combined with the SQ10R technique was found to be the highest, indicating a high level of satisfaction.

Keywords: Analytical Reading, Phenomenon-based Learning Management, SQ10R Technique.

บทนำ

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นความสามารถในการอ่านขั้นที่สูงกว่าการอ่านทั่วไป และเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ของผู้อ่าน การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อผู้อ่านในการศึกษา สืบค้น และตัดสินใจถึงความน่าเชื่อถือของบทอ่าน จึงต้องอาศัยความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นอย่างมาก (เทวราช มังคะละ, 2565) นิการวรรณ รัตติ (2564) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วน เพื่อจำแนก แยกแยะให้เห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ในงานเขียน มีการจับใจความ การตั้งคำถาม ตอบคำถาม และการสรุปความรู้จากการอ่าน ซึ่งการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะความสามารถขั้นสูงที่จะทำให้เข้าใจเจตนาารมณ์ของผู้เขียน เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติที่แฝงอยู่ในงานเขียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงให้ความสำคัญกับการอ่านเป็นอันดับแรก และได้กำหนดไว้ใน

สาระที่ 1 และมาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) รวมทั้งได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่าผู้เรียนต้องมีความสามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่านได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จะเห็นได้ว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญ เนื่องจากการอ่านเชิงวิเคราะห์จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้คิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นของข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการอ่าน รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป รู้จักแยกแยะพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่อยู่ท่ามกลางข้อมูลข่าวสารเป็นจำนวนมาก

แม้ว่าหลักสูตรจะให้ความสำคัญกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาในเรื่องการอ่าน ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O – NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ของนักเรียนโรงเรียนทองเอนวิทยา จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (โรงเรียนทองเอนวิทยา, 2566) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในมาตรฐาน ท 1.1 การอ่าน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.94 เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศเท่ากับ 58.47 จะเห็นได้ว่า คะแนนเฉลี่ยของระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศอยู่ที่ 5.53 สอดคล้องกับข้อมูลจากการรายงานการคัดกรอง “ความสามารถในการอ่านและเขียน” จากสถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ ผลคะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทองเอนวิทยา ประจำปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนร้อยละ 38.90 มีผลคะแนนระดับดีขึ้นไป และนักเรียนร้อยละ 61.91 มีผลคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ (โรงเรียนทองเอนวิทยา, 2566) เมื่อวิเคราะห์ความเข้าใจด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการอ่านข้อมูลขั้นสูงที่ต้องพิจารณาเนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้เขียน รวมทั้งนักเรียนไม่สามารถจับใจความประเด็นสำคัญ และแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ในงานเขียน จึงไม่สามารถสรุปเรื่องราว ข้อคิด และประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค วิธีการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีความน่าสนใจ และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยยังพบว่า มีการนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานไปใช้ในการพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการศึกษาวิจัยด้านการสอนวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ทำการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ในรายวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยจึงสนใจวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ในพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เนื่องจาก เป็นการเรียนรู้โดยใช้เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันเป็นจุดเริ่มต้นของการค้นคว้า เน้นให้ผู้เรียนศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าวอย่างละเอียดรอบคอบ โดยการบูรณาการความรู้หลายศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับองค์ความรู้ และทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาที่เผชิญในชีวิตและสังคมได้ (หิสนัส เฟิงสันเทียะ, 2563)

นอกจากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานแล้ว จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค วิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านที่เรียกว่าเทคนิค SQ10R ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนพัฒนาที่พัฒนามาจาก SQ3R เป็นเทคนิคการสอนอ่านที่มีกระบวนการในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย แต่มีเป้าหมาย คือ ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านโดยใช้กระบวนการการเน้นซ้ำย้ำทวน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น และสามารถจดจำเรื่องราวได้อย่างถูกต้องครบถ้วน (Shaughnessy, 1996 อ้างถึงใน ธีระพล พงษ์พิมาย, 2563) โดยขั้นตอนของเทคนิค SQ10R มีทั้งหมด 12 ขั้นตอน เริ่มจากขั้นที่ 1 สำรวจเนื้อหา (Survey) นักเรียนสำรวจเนื้อหาที่อ่านแบบคร่าว ๆ เช่น หัวเรื่องย่อ บทคัดย่อ

บทสรุป เพื่อเป็นการมองภาพรวมของเรื่อง ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Question) นักเรียนฝึกตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านจะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดหมาย จับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ จากนั้นขีดเส้นใต้ข้อความที่สำคัญ ขั้นที่ 4 สะท้อนกลับ (Reflect) นักเรียนสะท้อนสิ่งที่ได้จากการอ่าน เช่น ตอบคำถามได้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับใคร อะไร ที่ไหน อย่างไร ขั้นที่ 5 ขั้นทบทวน (Review) นักเรียนทบทวนคำศัพท์ คำสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 6 อ่านซ้ำ (Repeat) นักเรียนอ่านเรื่องซ้ำ ๆ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาอีกครั้ง ขั้นที่ 7 ไตร่ตรอง (Re-think) นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลชัดเจน ครบถ้วน ขั้นที่ 8 รวบรวมข้อมูล (Re-integrate) นักเรียนรวบรวมข้อมูลจากการอ่านบทอ่าน แล้วให้สรุปข้อมูลด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ขั้นที่ 9 พิจารณาใหม่ (Re-hash) นักเรียนนำบทอ่านมาพิจารณาใหม่อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจโดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ขั้นที่ 10 ทบทวน และจดบันทึก (Re-note) นักเรียนทบทวนบทอ่าน แล้วจดบันทึกความรู้ที่ได้เพิ่มเติม ขั้นที่ 11 ฝึกฝน (Re-Rehearse) นักเรียนฝึกตั้งคำถามที่น่าจะเป็นคำถามในการสอบ และขั้นที่ 12 อ่านใหม่อีกครั้ง (Re-read) นักเรียนอ่านบทสรุป โดยจับใจความประโยคแรก และประโยคสุดท้ายของบทอ่าน

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วิธีการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค SQ10R มีความน่าสนใจ เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมหลากหลายและชัดเจน มีการตั้งคำถามล่วงหน้าเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และทำให้ผู้เรียนมีจุดหมายในการอ่านอย่างมีขอบเขต มีการทบทวนสะท้อนกลับจากนักเรียน เมื่ออ่านเนื้อหาจบแล้วเพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจ และมีการทบทวนด้วยการอ่านซ้ำเป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนไม่หลงประเด็น รวมทั้งมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนต่างกลุ่ม ซึ่งจะช่วยเปิดมุมมองความคิดของผู้เรียน และฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน และขั้นตอนสุดท้ายยังมีการฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามที่คาดว่าจะจะเป็นคำถามในแบบทดสอบ ซึ่งเป็นการทบทวนความรู้ และความเข้าใจเนื้อหาจากบทอ่านอย่างละเอียด สอดคล้องกับธีระพล พงษ์พิมาย (2563) ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาสะ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาสะ” ร่วมกับเทคนิค SQ10R คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าวิธีการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค SQ10R สามารถนำมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานได้ เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน เช่น การสำรวจปรากฏการณ์ การตั้งคำถาม และสังเคราะห์ความรู้จากการอภิปรายร่วมกับผู้อื่น ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวตรงกับขั้นตอนการสอนอ่านในเทคนิค SQ10R ดังนั้นการนำกระบวนการของเทคนิค SQ10R เข้าไปสอดแทรกในทุกกระบวนการของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานจะเป็นการขยายความเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยนำข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญที่พบในชีวิตประจำวันเป็นจุดเริ่มต้นของการค้นคว้า โดยใช้การตั้งคำถามเพื่อกำหนดขอบเขตหรือจุดมุ่งหมายในการอ่าน และดำเนินกิจกรรมการอ่านโดยเน้นกระบวนการเน้นซ้ำย้ำทวนตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่พบในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

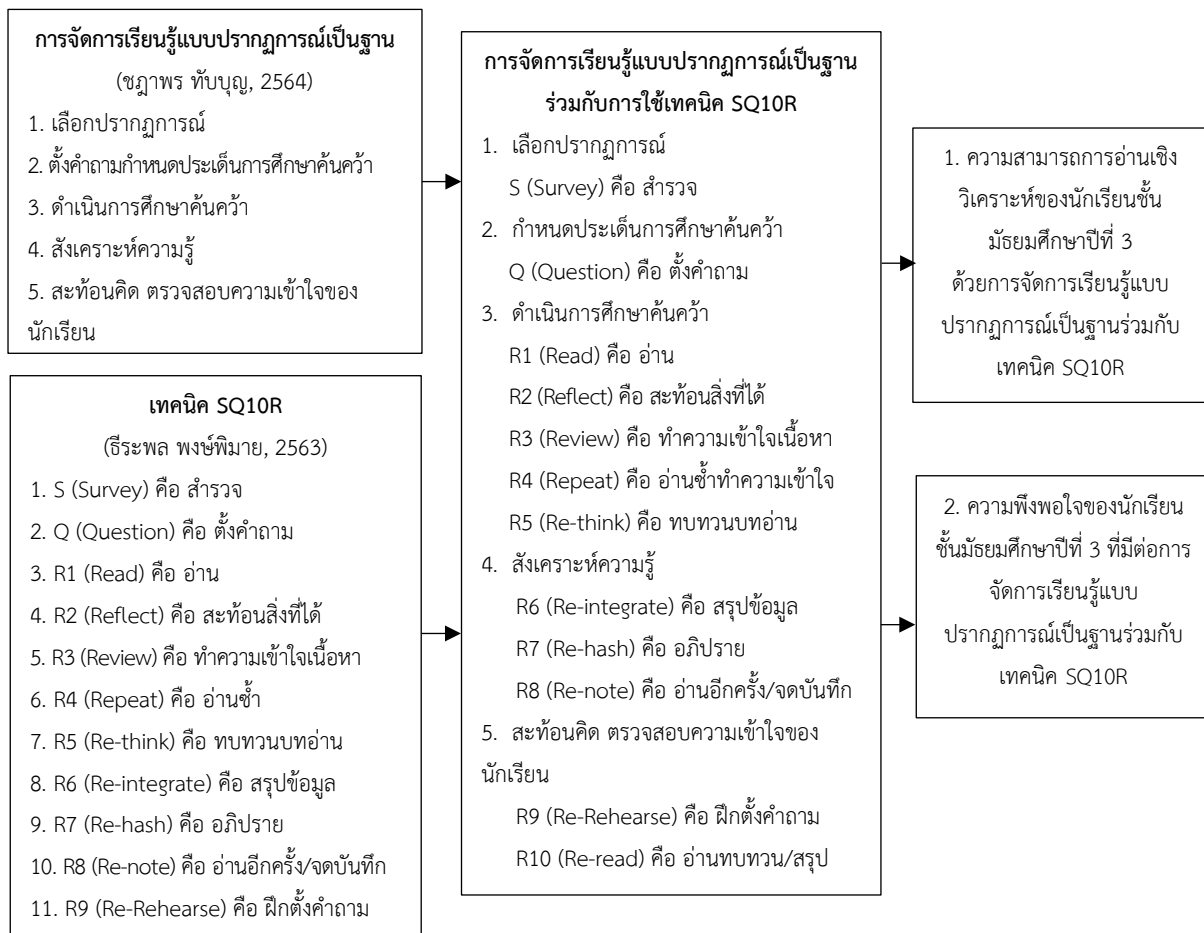
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคนิค มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มโรงเรียนบ้านไผ่ศรีทอง จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหัวไผ่วิทยา โรงเรียนบ้านแปงวิทยา โรงเรียนศรีวินิตวิทยา และโรงเรียนทองเอนวิทยา จังหวัดสิงห์บุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวมนักเรียนทั้งสิ้น 80 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทองเอนวิทยา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มีหน่วยในการสุ่ม คือ โรงเรียน เนื่องจากเป็นกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและมีบริบทผู้เรียนคล้ายคลึงกัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์

2) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ปฐมนิเทศชี้แจงบทบาทหน้าที่ในการทำกิจกรรม เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน รวมทั้งชี้แจงบทบาทของนักเรียนในขณะจัดการเรียนการสอน

3.2 ทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนเรียนด้วยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที โดยประมาณ เก็บข้อมูลคะแนนที่นักเรียนทำได้เป็นรายบุคคล

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 6 แผน รวม 11 ชั่วโมง

3.4 ผู้วิจัยทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังเรียนของนักเรียนด้วยการใช้แบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาวิเคราะห์ผลรายบุคคล สรุปผล และอภิปรายผล

3.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R แล้วนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ และสรุปผล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนทองเอนวิทยาเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.1.2 ศึกษาทฤษฎี รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R

4.1.3 กำหนดขอบเขตเนื้อหา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 จำนวน 4 ตัวชี้วัด

4.1.4 นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 1 ชั่วโมง) รวมทั้งหมด 11 ชั่วโมง

4.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้ และตรวจสอบการใช้ภาษาและเนื้อหา แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้มาแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

4.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

4.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบความเหมาะสม และประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดความเหมาะสมเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อตัดสินผลการพิจารณาของผู้ประเมินว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ย $\bar{X}$ ที่ยอมรับได้เท่ากับ 3.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม โดยผลการวิเคราะห์ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง แนวทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64, S.D. เท่ากับ 0.51 และมีค่าความเหมาะสมมากที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าวการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57, S.D. เท่ากับ 0.58 และมีค่าความเหมาะสมมากที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าวสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57, S.D. เท่ากับ 0.58 และมีค่าความเหมาะสมมากที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าวสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63, S.D. เท่ากับ 0.57 และมีค่าความเหมาะสมมากที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าวบันเทิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67, S.D. เท่ากับ 0.53 และมีค่าความเหมาะสมมากที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าวศิลปวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67, S.D. เท่ากับ 0.56 และมีค่าความเหมาะสมมากที่สุด

4.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีวินิตวิทยาคม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนใกล้เคียง จากนั้นนำเสนอผลที่ได้จากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไข

4.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงให้สมบูรณ์และนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทองเอนวิทยา จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนทองเอนวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องวิธีการสร้างแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.2.3 วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์

4.2.4 สร้างแบบทดสอบแบบทดสอบวัดความสามารถ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ เพื่อวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.2.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

4.2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่าแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 จำนวน 45 ข้อ จากแบบทดสอบทั้งหมด 45 ข้อ เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผ่านเกณฑ์ 0.50 ตามที่ได้ตั้งไว้

4.2.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองเอนวิทยา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์แล้ว เพื่อนำผลจากการทดลองใช้ไปวิเคราะห์คุณภาพหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ

4.2.8 นำผลจากการทดสอบมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และพิจารณาจากเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านเกณฑ์มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.33 - 0.73 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.25 - 0.75

4.2.9 คัดเลือกแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์กำหนด เพื่อมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) มีค่าเท่ากับ 0.89

4.2.10 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ไปใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียนกับห้องเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

4.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด ตามแนวคิดของ Likert จำนวน 13 ข้อ โดยให้นักเรียนแสดงความพึงพอใจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านระยะเวลา ด้านบรรยากาศ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

4.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้อง และการใช้ภาษา

4.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: IOC) มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผ่านเกณฑ์ 0.50 ตามที่ได้ตั้งไว้

4.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกับนักเรียนห้องเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t –test dependent) โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

5.2 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบกลุ่มเดียว (t-test one sample)

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	(S.D.)	t	df	Sig (1-tailed)
ก่อนเรียน	15	30	11.33	3.09	21.31*	14.00	0.00
หลังเรียน	15	30	23.13	2.53			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 11.33 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.09 คะแนนสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 23.13 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.53 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 70	($\bar{X}$)	(S.D.)	t	Sig (1-tailed)
หลังเรียน	15	30	21	23.13	2.53	3.26*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.67 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 23.13 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามตาราง

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านระยะเวลา			
1.1 ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์ร่วมกับเทคนิค SQ10R มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.13	0.72	มาก
1.2 ระยะเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอน	4.13	0.81	มาก
รวม	4.13	0.76	มาก
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง ไม่สับสน	4.13	0.72	มาก
2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.60	0.49	มากที่สุด
2.3 ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ	4.47	0.62	มาก
2.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม และหาคำตอบด้วยตนเอง	4.67	0.47	มากที่สุด
2.5 ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่าน	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.53	0.54	มากที่สุด
3. ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้			
3.1 นักเรียนมีความสุข และสนุกในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.60	0.49	มากที่สุด
3.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.60	0.49	มากที่สุด
3.3 ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.47	0.72	มาก
3.4 นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน	4.80	0.40	มากที่สุด
3.5 ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.67	0.60	มากที่สุด
รวม	4.63	0.54	มากที่สุด
4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้			
4.1 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น	4.67	0.47	มากที่สุด
4.2 นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่ม ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และค้นหาคำตอบ รวมถึงยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้มากขึ้น	4.53	0.50	มากที่สุด
4.3 นักเรียนสามารถนำกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.67	0.47	มากที่สุด
รวม	4.62	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.53	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดคือด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.54) ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมาอันดับสอง คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.48) และด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ระยะเวลา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.76)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 11.33 คะแนน และ 23.13 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.67 มีคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 23.13 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 11.33 คะแนน และ 23.13 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนเกิดการพัฒนา ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และเนื้อหาตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคำนึงถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งเป็นการนำข่าวเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่น่าสนใจในชีวิตประจำวันมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนฝึกอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นข่าวที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับขุภาพร ทับบุญ (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบหมวกหกใบ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนำเทคนิค SQ10R มาบูรณาการในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยเริ่มจากการอ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ มีการตั้งคำถามล่วงหน้าเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน มีการทบทวนสะท้อนกลับจากนักเรียน เมื่ออ่านเนื้อหาจบแล้วเพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ และมีการทบทวนด้วยการอ่านซ้ำเป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนไม่หลงประเด็น รวมทั้งมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนต่างกลุ่ม ซึ่งจะช่วยเปิดมุมมองความคิดของผู้เรียน และฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน

และขั้นตอนสุดท้ายยังมีการฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามที่คาดว่าจะจะเป็นคำถามในแบบทดสอบ ซึ่งเป็นการทบทวนความรู้ และความเข้าใจเนื้อหาจากบทอ่านอย่างละเอียด สอดคล้องกับธีระพล พงษ์พิมาย (2563) ศึกษา เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาสะ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาสะ” ร่วมกับเทคนิค SQ10R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.67 มีคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 23.13 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ 5 ขั้นตอน คือ 1) เลือกปรากฏการณ์ คือ ครูผู้สอนเลือกข่าว เหตุการณ์สำคัญที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ของนักเรียนเพื่อใช้เป็นบทอ่าน 2) ตั้งคำถาม กำหนดประเด็นการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนตั้งคำถาม (Question) เพื่อจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเป็นแนวทางในการค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง รวมทั้งตั้งคำถามเพื่อวิเคราะห์รายละเอียดของเรื่องที่อ่าน 3) ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยให้นักเรียนอ่านข่าว (Read) สะท้อนสิ่งที่ได้จากบทอ่าน (Reflect) และทำความเข้าใจเนื้อหา สืบค้นความรู้เพิ่มเติม (Review) และค้นหาคำตอบลงในใบงานนักเรียนอ่านบทอ่านซ้ำเพื่อทำความเข้าใจ (Repeat) เนื้อเรื่องที่อ่าน และทบทวนบทอ่าน (Re-think) ด้วยการจับคู่สนทนากับเพื่อนทบทวนคำตอบที่ได้จากการอ่านร่วมกัน 4) สังเคราะห์ความรู้มีการดำเนินการตามขั้นตอน คือ นักเรียนสรุปข้อมูล (Re-integrate) ที่ได้จากการอ่านลงในใบงาน อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนต่างกลุ่ม (Re-hash) หลังจากนั้นนักเรียนอ่านบทอ่านอีกครั้ง (Re-note) และจดบันทึกความรู้ที่ได้เพิ่มเติมลงในใบงาน 5) สะท้อนคิดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยการให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน (Re-Rehearse) เพื่อใช้เป็นคำถามในการทดสอบหลังเรียนท้ายชั่วโมง และอ่านทบทวนบทอ่านอีกครั้ง (Re-read) เพื่อหาคำตอบเพื่อสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าว นอกจากนี้จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนร้อยละ 86.67 มีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุเบศ ทัศนนิม (2563) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนผ่านเกณฑ์ เนื่องจากระยะเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ และสอดคล้องกับ สุปราณี บัวล้อมใบ (2566) การพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้อบรมเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่าน มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 และบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 รองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้อบรมเสริมให้นักเรียนตั้งคำถาม และหาคำตอบด้วยตนเอง นักเรียนมีความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น และนักเรียนสามารถนำกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยทั้งสามรายการข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 และครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ

ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม และหาคำตอบด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านผ่านกระบวนการเน้นย้ำซ้ำทวน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์รายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น และยังสามารถนำกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับ ขงภูพร ทับบุญ (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบหมวกหกใบ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสามารถสอดคล้องกับพงษ์สิทธิ์ สิงห์อินทร์ (2563) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสุขภาวะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.03)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการนำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสถานศึกษาขนาดเล็ก เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยทำการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนสามารถให้คำแนะนำผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R มีความยืดหยุ่น ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เข้ากับความสนใจของผู้เรียน เหตุการณ์ สถานการณ์โลกในขณะนั้นได้
3. การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R มีขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 2 – 5 มีรายละเอียดย่อยหลายขั้นตอน จึงควรใช้ระยะเวลาจัดการเรียนการสอน 2 ชั่วโมงติดกัน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนตามกระบวนการในแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ10R สามารถพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ จึงควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้พัฒนาความสามารถการอ่านในระดับสูงขึ้นไป เช่น การอ่านตีความ การอ่านประเมินค่า และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการตั้งคำถาม เช่น 5W1H KWL-PLUS QUEST ฯลฯ เนื่องจากข้อคำถามที่เป็นประเด็นปัญหาชวนคิด จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนค้นหาคำตอบ และมีจุดมุ่งหมายในการอ่านมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค SQ5R SQ6R ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถหรือทักษะการอ่านของโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เนื่องจากมีนักเรียนจำนวนมาก และมีภาคีเลือกแบ่งกลุ่มความสามารถของนักเรียนอย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- ชญาพร ทับบุญ. (2564). การพัฒนาความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดหมวกหกใบ (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- เทวราช มังคะละ. (2565). การพัฒนาความสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS 5 Steps) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ธีระพล พงษ์พิมาย. (2563). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบารละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิภาวรรณ ราตรี. (2564). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทบาทการโค้ช (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนทองเอนวิทยา. (2566). รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนทองเอนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. สิงห์บุรี: โรงเรียนทองเอนวิทยา.
- พงษ์สิทธิ์ สิงห์อินทร์. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสุขภาวะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- พิพัฒน์พงษ์ ดำมาก. (2564). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุปราณี บัวล้อมใบ. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 14(1), 57 - 77.
- หัตถ์สน พงษ์สันติยะ. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อนุเบศ ทศนิยม. (2563). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Shaughnessy, M.F. (1996). “SQ10R”. *Research and Teaching in Developmental Education*. 13(1), 97 - 99

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunpuj>
ดำเนินการวารสารโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 The Development of Reading for Main Idea Ability by Using Skill-building Exercises Combined with KWL Plus Learning Management for Grade 5 Students of Plapakratbamrung School

ชนิสรา แก้วดวงดี^{1*}, เปมิกา มั่นทัพ², สุธิรัก ชาดง³ และ หทัยกาญจน์ มาภา⁴
Chanisara Kaewduangdee^{1*}, Pemika Munthup², Sutthirak Chadong³ and Hataikan Mapha⁴

โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1^{1,4}
Pla Paka Rat Bamrung School, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office, District 1^{1*}
โรงเรียนบ้านดอนสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1²
Ban Don Suwan, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office, District 1²
โรงเรียนบ้านนาเรียงทุ่งเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2³
Ban Na Rieng Thung Charoen School, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office, District 2³

Received: January 05, 2024 Revised: February 17, 2024 Accepted: April 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 33 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม มีหน่วยในการสุ่ม คือ โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus จำนวน 10 แผน และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง หลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 22.64) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 3.05) และคิดเป็นร้อยละ 75.45

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ แบบฝึกเสริมทักษะ การจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus

Abstract

The objectives of this research were 1) development of pre-test and post-test results of 5th Grade students that study by Thai language comprehensive reading ability using KWL Plus learning activities with exercises and 2) to compare reading for main idea abilities of 5th grade students before and after being taught by using KWL Plus Technique against a benchmark of 70%. The sample group for this research consisted of 30 of 5th grade students from Plapakratbamrung School, under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1, in the second semester of the academic year 2023. The sampling method used was cluster random sampling, with schools as the unit of sampling. Research instruments consisted of Ten plans Reading for Main Idea Ability by Using Skill-building Exercises Combined with KWL Plus Learning Management for Grade 5 Students, a 30-item multiple-choice test of reading for main idea ability for Grade 5 Students by Using Skill-building Exercises Combined with KWL Plus Learning. Statistical analysis involved percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent with a single sample group which was not independent of each other (t-test dependent).

The results of this research found that 1) the analytical reading for main idea ability for Grade 5 Students after the implementation of learning management were significantly higher than before, with statistical significance at the .01 level. 2) When comparing the analytical reading for main idea ability for Grade 5 Students from Plapakratbamrung School by using KWL Plus Technique against a benchmark of 70%, it was found that ($\bar{X}$ = 22.64, S.D. = 3.05) and equaled 75.45% of all students.

Keywords: Reading Comprehension Skill, Skill-building Exercises, KWL Plus Learning Management

บทนำ

ภาษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นทั้งมวลประสบการณ์และเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ถ้าขาดสื่อสำคัญนี้แล้วมนุษย์คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2554) สำหรับภาษาไทยของเรานั้น นับว่าเป็นภาษาที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับคนไทยทุกคน เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเอกลักษณ์และความมั่นคงของชาติ เป็นภาษาประจำชาติและความมั่นคงชาติ อีกทั้งยังเป็นเครื่องผูกพันคนไทยให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันได้อย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น (วรรณ โสมประยูร, 2553) จากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้จัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันทั้งด้านการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และการประกอบอาชีพ ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยจึงมุ่งให้นักเรียนมีทักษะทางภาษา สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและช่วยอนุรักษ์ภาษาไทยไว้เป็นมรดกสืบทอดวัฒนธรรมต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

การอ่านถือเป็นทักษะที่จำเป็น เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ทุกระดับชั้นโดยเฉพาะการอ่านจับใจความซึ่งเป็นทักษะที่ควรฝึกฝนให้เกิดขึ้นกับนักเรียน การอ่านจับใจความจึงเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้นและเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป (ปานรีย วยุทธวิชัย, 2552) การอ่านถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการคิด เขียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ แล้วกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต้องปลูกฝังกระตุ้นและส่งเสริมในเรื่องการอ่านของนักเรียนอย่างจริงจัง ครูต้องอดทน มีศิลปะในการปลูกฝัง กระตุ้นและส่งเสริม ด้วยรูปแบบ

วิธีการ กระบวนการที่เหมาะสมกับช่วงวัยและช่วงชั้นของนักเรียนซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษาสื่อสาร สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่การอ่านที่ดีนั้นผู้อ่านควรสามารถจับใจความและสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้และการอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตัวเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาจะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) แบบฝึกทักษะถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยในการฝึกทักษะ และการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร หากสร้างแบบฝึกตามหลักจิตวิทยา ซึ่งธอร์นไคค์ (ทิกนา แชมมณี, 2550 อ้างอิงจาก Thorndike, 1993) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการฝึกฝนหรือทำซ้ำในสิ่งนั้นบ่อย ๆ เพราะถ้าได้ฝึกซ้ำบ่อย ๆ ย่อมเกิดความชำนาญ สอดคล้องกับ ทองจันทร์ เทพดู่ (2556) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ครูนำไปใช้เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถภาพสมองของมนุษย์ได้มากที่สุด การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้ครูสามารถกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมในการสร้างแบบฝึกได้ อีกทั้งแบบฝึกยังเป็นประโยชน์สำหรับครูในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนและหาจุดบกพร่องของการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนัย ไตรรงค์ (2566) ที่กล่าวถึงการนำชุดแบบฝึกมาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยได้นำชุดแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญเข้ามาพัฒนาผู้เรียนโดยนักรรณคดีไทยในบทเรียน มาปรับใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่ดีและเกิดความสนใจมากขึ้น นอกจากแบบฝึกทักษะแล้ว ครูผู้สอนควรมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ สามารถพัฒนาและส่งเสริมทักษะความสามารถในการอ่านจับใจความได้ วิธีการสอนดังกล่าวได้แก่ วิธีสอนแบบ KWL Plus ซึ่งมีผู้วิจัยหลายท่านที่ศึกษาแล้วพบว่า วิธีนี้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านจับใจความที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ลภัส เฉลิมธรรมวงษ์ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของคันสนีย์ อินทสีณี (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคนิค KWL Plus เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus สูงขึ้น

การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอ่านจับใจความสำคัญได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง ปีการศึกษา 2566 พบว่าผู้เรียนสภาวะในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญมากที่สุด กล่าวคือ ผู้เรียนไม่สนใจการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน อ่านแล้วยังจับประเด็นจากเรื่องที่อ่านได้ไม่ครบถ้วน จากปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับใด ซึ่งผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและทำแบบทดสอบข้างต้น พบว่าผลด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 อยู่ที่ร้อยละ 69.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 อยู่ที่ร้อยละ 71.40 นักเรียนและชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 อยู่ที่ร้อยละ 53.75 ซึ่งไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สื่อประกอบการสอนยังดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ไม่มากพอ เวลาในสอนการอ่านจับใจความไม่เพียงพอ นักเรียนยังขาดการฝึกทักษะ อีกทั้งยังไม่ใส่ใจ และไม่เห็นความสำคัญของการอ่านเท่าที่ควร

จากปัญหาดังกล่าว ครูต้องให้ความสำคัญของการอ่านมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะต้องแก้ปัญหาข้อบกพร่องของการสอนอ่าน ด้วยการผลิตสื่อส่งเสริมการอ่านให้ตรงกับระดับความสามารถความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ไม่ควรยึดเนื้อหาในบทเรียนเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนต้องได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ได้ฝึกฝนให้มีทักษะในด้านการอ่าน ดังที่ กมลรัตน์ ภวภูตานนท์

(2558) ได้ให้แนวทางในการฝึกทักษะด้านการอ่านไว้ว่า ควรฝึกกิจกรรมการอ่านที่มีเนื้อหาหรือเรื่องราวที่หลากหลาย มีสื่อประกอบการอ่านที่เหมาะสมกับช่วงวัยและความสนใจของนักเรียนโดยนักเรียนจะต้องได้ฝึกฝนอยู่บ่อยครั้ง

การจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิธีการหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่านที่สอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างรู้ตนเองว่า ตนคิดอะไร มีวิธีการคิดอย่างไร สามารถตรวจสอบความคิดของตนเองได้ โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักในกระบวนการทำความเข้าใจตนเอง มีการวางแผนตั้งจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบความเข้าใจตนเองได้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับการใช้ประสบการณ์เดิมผสมผสานเข้ากับความรู้ใหม่ตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิม (Schema theory) อีกทั้งยังสามารถให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และนำเสนอออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย (เกตุจันทร์ ไพศาลธรรม, 2556) การจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นที่ 1 กิจกรรมก่อนการอ่าน ขั้น K (What you know) นักเรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 2) ขั้นที่ 2 กิจกรรมระหว่างการอ่าน ขั้น W (What you want to know) นักเรียนต้องการรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 3) ขั้นที่ 3 กิจกรรมหลังการอ่าน ขั้น L (What you have learned) นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4) ขั้นที่ 4 กิจกรรมสร้างแผนภาพความคิด (Mind mapping) และ 5) ขั้นที่ 5 กิจกรรมสรุปใจความสำคัญ (Summarizing)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นคณะผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของการจัดการศึกษา ความสำคัญของภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ แบบฝึกทักษะและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญที่พบในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

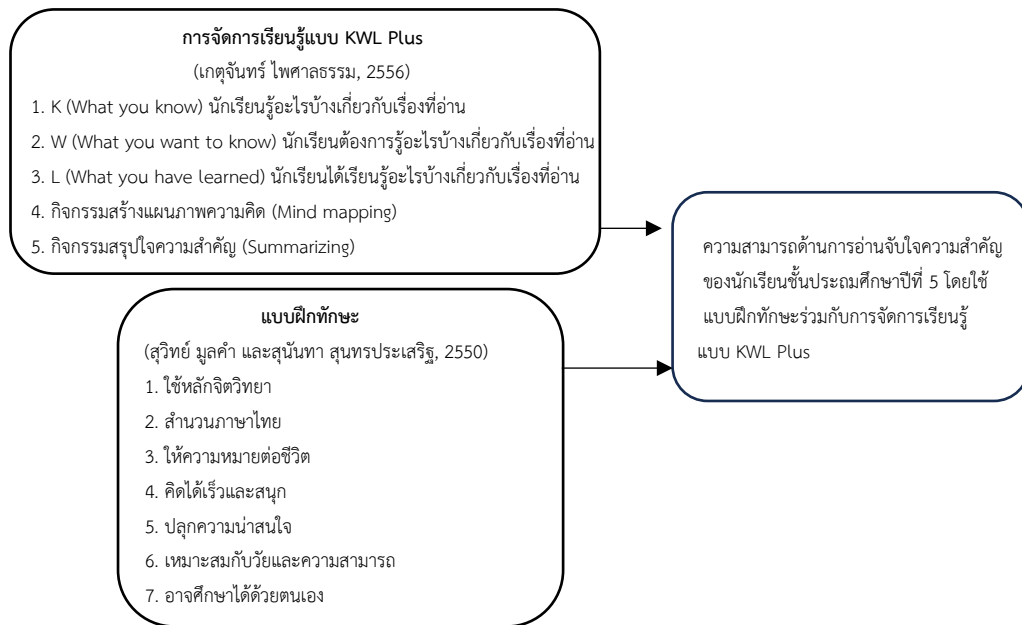
1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง ระหว่างหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus สามารถสรุปเป็น กรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 100 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 33 คน โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มีหน่วยการสุ่ม คือ โรงเรียน เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดกลางและมีบริบทผู้เรียนคล้ายคลึงกัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus

3.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ครูดำเนินการสอนตามสภาพจริง แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลไว้

3.4 ทดสอบหลังเรียน (Post - test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เป็นแผนการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 10 แผน

4.2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สร้างตามขั้นตอนการสร้างแบบอิงเกณฑ์

4.3 การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่าแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 จำนวน 30 ข้อ จากแบบทดสอบทั้งหมด 30 ข้อ เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผ่านเกณฑ์ 0.50 ตามที่ได้ตั้งไว้

4.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญแล้ว เพื่อนำผลจากการทดลองใช้ไปวิเคราะห์คุณภาพหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ

4.6 นำผลจากการทดสอบมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และพิจารณาจากเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญที่ผ่านเกณฑ์มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.33 - 0.73 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.25 - 0.75

4.7 คัดเลือกแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์กำหนด เพื่อมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) มีค่าเท่ากับ 0.89

4.8 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ ไปใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียนกับห้องเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ความสามารถการอ่านเชิงจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบกลุ่มเดียว (t-test one sample)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus จำนวน 30 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$) เท่ากับ 22.64 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D.) เท่ากับ 3.05 และคิดเป็นร้อยละ 75.45 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	33	9.91	2.13	18.09	.000**
หลังเรียน	33	16.30	1.29		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 9.91 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.13 คะแนนสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.29 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 70	($\bar{X}$)	(S.D.)	t	Sig (1-tailed)
หลังเรียน	33	30	24.89	16.30	1.29	18.09*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.45 มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 9.91 คะแนน และ 16.30 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 75.45 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์

กับคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 9.91 คะแนน และ 16.30 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนเกิดการพัฒนาตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และเนื้อหาตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการเสนอความรู้ในลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ศึกษาใบความรู้ประกอบฟังครูอธิบาย และวัดความรู้ความเข้าใจ โดยการทำแบบฝึกเสริมทักษะจึงส่งผลให้การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวภา ช่วยแก้ว (2557) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.33/83.92 2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS หลังเรียนด้วยแบบฝึกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS ในภาพรวมในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปลาปากราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.45 มีค่าคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการเสนอความรู้ในลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ศึกษาใบความรู้ประกอบฟังครูอธิบาย และวัดความรู้ความเข้าใจ โดยการทำแบบฝึกเสริมทักษะจึงส่งผลให้การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีญดา เทียมหมอก (2557) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.05/81.33 2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -7.955$)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนควรฝึกทำแบบฝึกเสริมทักษะด้วยตัวเอง

2. ควรกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์
3. ครูผู้สอนควรมีรางวัลสำหรับนักเรียนที่ตั้งใจเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดงศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอื่น ๆ ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมาก เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อประเภทต่าง ๆ เนื้อหาเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน O-NET ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หากมีการปูพื้นฐานความรู้ให้แก่ นักเรียน จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบให้แก่ นักเรียนได้เป็นอย่างดี
2. ควรศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ร่วมด้วย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ศึกษาเทคนิคการสอนอื่นที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนั้นนำมาทดลองทำการวิจัยทางการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบค่าผลสัมฤทธิ์ระหว่างการสอนในแต่ละรูปแบบว่า รูปแบบใดสามารถยกระดับความสามารถด้านการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ ภาณุตานนท์. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพุทธิปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ครุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกตุจันทร์ ไพศาลธรรม. (2556). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยเทคนิค KWL Plus ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐนัย ไตรรงค์. (2566). การพัฒนาชุดแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วรรณคดีไทยในบทเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา จังหวัดสกลนคร. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, 4(2), 24 - 31.
- ทองจันทร์ เทพคู่. (2556). การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาตุมอง อำเภอนายูง จังหวัดสกลนคร (การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ทิตินา แหมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปานระวี ยงยุทธวิชัย. (2552). คู่มือการเขียนแผนการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งอาจารย์ 3. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนและการอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย.
- รินทร์ภัส เณลิธรรมวงษ์. (2557). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus. (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2554). *นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design*. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ศรีญดา เทียมหมอก. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด* (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คันสนีย์ อินทชีณี. (2558). *การใช้เทคนิค เค ดับเบิลยู แอล พลัส เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสาวภา ช่วยแก้ว. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH Plus*. (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunpuj>
ดำเนินการวารสารโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

The Development of pronunciation skill in final consonant sounds using the exercises of Grade 2 Student

ธนเดช ตั้ววงศ์¹, วิมลทิพย์ หาไชย², ภัทราภรณ์ ภาวะดี³ และ นัฐนิมา กันทะบุตร^{4*}

Thanadet Tewwong¹, Wimontip Hachai², Phattharaphon Phawadee³ and Nutchima Kunhaboot^{4*}

โรงเรียนบ้านขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1¹

Ban Khon Kwaang School, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office, District 1¹

โรงเรียนบ้านท่าลาดราษฎร์สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2²

Ban Tha Lad Rat Samakhi School, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office, District2²

โรงเรียนบ้านวังยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1³

Ban Wang Yang School, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office, District1³

โรงเรียนชุมชนบ้านโคกอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ^{4*}

Ban Khok Udom School, Bueng Kan Primary Educational Service Area Office^{4*}

Received: March 03, 2024 Revised: April 17, 2024 Accepted: April 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านขอนแก่น จังหวัดนครพนม จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 15 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียง เรื่อง มาตราตัวสะกด มีลักษณะเป็นข้อสอบถูกผิด จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะการออกเสียง ตัวสะกดตรงมาตรา แบบฝึกทักษะ

Abstract

This study aims 1) to compare the pronunciation skill in final consonant sounds of grade 2 students before and after learning through skill exercises of Grade 2 Student; and 2) to assess effectiveness index of spelling skill learning activities on pronunciation skill in final consonant sounds. Cluster random sampling was employed to recruit a sample of 15 grade one students currently attending semester two of academic year 2023 in one Ban Khon khwang school in Nakhon Phanom province. Research instruments consisted of 1) Ten plans of Thai language learning management plan, 2) a 15-item true-false test of pronunciation skill on final consonant sounds protocols. Analytical statistics were mean, standard deviation, and t-test for dependent samples.

*Corresponding author email: Nutchima2537@gmail.com

Results were revealed as follows: The pronunciation skills of the students in final consonant sounds protocols were significantly higher than before they learned through skill exercises at the level of .01.

Keywords: Pronunciation Skill, Final Consonant Sounds, Skill Exercises

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ การคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป เพื่อมุ่งพัฒนากำลังคนของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดีต่อพลเมืองไทย และพลเมืองโลกปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และมีทักษะพื้นฐาน มีเจตคติต่อการศึกษากิจการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมประจำวันสำคัญอย่างหนึ่งของบุคคลผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสารต่าง ๆ ได้ดี ย่อมดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่นและมีความสุข นิศานาง โสภภาพ (2563) กล่าวว่า ความสำคัญของการอ่านมีความจำเป็นต่อมนุษย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีหนังสือให้เลือกอ่านได้มากมาย “การอ่านเป็น” ซึ่งต้องฝึกการอ่านอย่างสม่ำเสมอจนเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเกิดความคิดจากการอ่าน ซึ่งส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในความรู้ความคิด มองโลกที่กว้างไกล เป็นส่วนช่วยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับ ศศินิภา ศรีทอง (2565) ที่ได้กล่าวถึงการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะที่ช่วยในการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาตนเอง ถ้ามีทักษะการอ่านที่ดี ก็จะประสบความสำเร็จได้มากขึ้น เพราะอ่านอะไรก็เข้าใจง่ายไปหมด ซึ่งสอดคล้องกับละอองดาว เปียดนอก (2560) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เกิดการพัฒนาสติปัญญาของตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การสะกดคำเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ นักเรียนที่เริ่มเรียนหนังสือในประเทศไทยทุกคนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน และการสะกดคำ ให้ถูกต้องเพราะภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่เราใช้ติดต่อสื่อสารกันในประเทศ ดังนั้น นักเรียนจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในทักษะการอ่าน และการสะกดคำให้กับนักเรียนอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้นำไปใช้ในการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และสามารถหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ หรือสื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสะกดคำคือการนำพยัญชนะต้น สระ วรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน เช่น ลอ-อิ-งอ-ลิง หรือ จะสะกดทีละชั้น เช่น ลอ-อิ-ลิ-งอ-ลิง ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนถนัด ถือเป็นเครื่องมือการอ่านคำใหม่ ซึ่งต้องให้นักเรียนสังเกตรูปคำพร้อมกับการอ่าน การเขียน เมื่อสะกดคำจนจำคำอ่านได้ ในลำดับต่อไปจะสามารถอ่านสะกดคำนั้นเป็นคำได้ ส่งผลให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ และอ่านได้เร็วขึ้น

จากประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนโรงเรียนบ้านขอนแก่น ส่วนใหญ่มีปัญหาในการอ่านคำ และการสะกดคำได้ไม่ถูกต้อง รวมถึงการประสมคำที่มีพยัญชนะ สระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ ส่งผลโดยตรงกับผู้เรียน ทำให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะด้านการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา เรื่องมาตราตัวสะกดตรงมาตรา ได้แก่ 1) แม่กง 2) แม่กม 3) แม่เกย และ 4) แม่เกว โดยเลือกคำศัพท์ในบทเรียนจากหนังสือเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น อันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถทางการเรียนภาษาไทยด้านการอ่านได้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

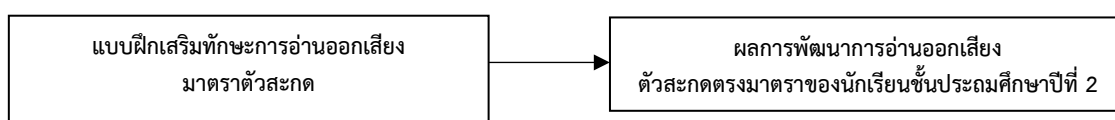
เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงตัวมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการอ่านออกเสียงมาตราตัวสะกด หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด สูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถสรุปเป็น กรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 จำนวน 115 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 15 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.3 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ระหว่างการสอนครูดำเนินการสอนตามสภาพจริง แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ตามสภาพจริง

3.4 ทดสอบหลังเรียน (Post - test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกดชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผน และ 10 แบบฝึก

4.2 แบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียง เรื่อง มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ สร้างตามขั้นตอนการสร้างแบบอิงเกณฑ์

4.3 การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence: IOC)

4.4 ผู้วิจัยนำคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาแทนค่า เพื่อคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งถ้ามีค่า 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

4.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียง เรื่อง มาตราตัวสะกด ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 โดยเป็นการทดสอบรายบุคคล และนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาคำนวณหาระดับความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder and Richardson (1937) พบว่าแบบทดสอบมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.37 – 0.73 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.27 – 0.67 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.85 จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

4.6 นำแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียง เรื่อง มาตราตัวสะกด ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้สูตรทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์คะแนนทักษะการอ่านออกเสียง เรื่อง มาตราตัวสะกด โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.2 วิเคราะห์ผลต่างคะแนนและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ผลต่างคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตราที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด โดยการทดสอบค่า t (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน ซึ่งมีคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยนำคะแนนก่อนเรียนเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล สามารถแสดงข้อมูลได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงตามมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด เป็นรายบุคคล

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (เต็ม 15 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (เต็ม 15 คะแนน)	ทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกด ตรงตามมาตรา
			เพิ่ม
1	6	10	4
2	7	10	3
3	5	8	3
4	4	12	8
5	7	11	4
6	6	10	4
7	12	14	2
8	4	14	10
9	8	13	5
10	5	14	9

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (เต็ม 15 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (เต็ม 15 คะแนน)	ทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกด ตรงตามมาตรา
			เพิ่ม
11	9	11	2
12	15	15	0
13	8	13	5
14	7	14	7
15	14	15	1
รวม			
$\bar{X}$	7.8	12.26	8.37
S.D.	3.40	2.15	2.92

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงตามมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด มีผลการศึกษา ดังนี้

1. คะแนนก่อนเรียน (Pre-test) ของนักเรียนมีค่าของคะแนนสูงสุดที่นักเรียนได้คือ 15 คะแนน และคะแนนต่ำที่สุดคือ 4 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยภาพรวมของคะแนนของนักเรียนทั้งหมด 15 คน มีค่าเฉลี่ย 7.8 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.40)

2. คะแนนหลังเรียน (Post-test) ของนักเรียนมีค่าของคะแนนสูงสุดที่นักเรียนได้คือ 15 คะแนน และคะแนนต่ำที่สุดคือ 8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยภาพรวมของคะแนนของนักเรียนทั้งหมด 15 คน มีค่าเฉลี่ย 12.26 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.15)

3. นักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา เพิ่มขึ้นทุกคน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีค่าเฉลี่ย 8.37 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.92)

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด ของนักเรียนทั้งชั้น (N = 15)

ทักษะการอ่านออกเสียง ตัวสะกดตรงมาตรา	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t	Sig (one-tailed test)
ก่อนเรียน	15	7.8	3.40	51.83	5.915**	.000
หลังเรียน	15	12.26	2.15	81.56		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 12.26 คิดเป็นร้อยละ 81.56 และค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 7.8 คิดเป็นร้อยละ 51.83 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงตามมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตราโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองขัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด พบว่า คะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 7.8 คะแนน และ 12.26 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตราโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองขัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 81.56 มีคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 12.26 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า จากแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา จำนวน 15 ข้อ ผลรวมคะแนนของนักเรียนทั้งห้อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 12.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.87 คิดเป็นร้อยละ 81.56 ซึ่งมีผลคะแนนสอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงตามตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องมาตราตัวสะกด เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทยตามหลักการและขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบาย รายวิชา ศึกษาคู่มือครูเกี่ยวกับการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กำหนดสาระการเรียนรู้ที่จะสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้โดยให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของนักเรียนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการเสนอความรู้ในลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ศึกษาไปความรู้ประกอบกับการฟังครูอธิบาย และวัดความรู้ความเข้าใจโดยการทำแบบฝึกเสริมทักษะ จึงส่งผลให้การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัยวรรณ อรรถเสลา (2557) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำมาตราตัวสะกด โดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 แบบฝึกมีประสิทธิภาพ 82.5/75 หมายถึง นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำมาตรา ตัวสะกดทั้ง 3 แบบฝึกคิดเป็นร้อยละ 75.30 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียน คิดเป็นร้อยละ 82.50 แสดงว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ การอ่านและการเขียนคำ มาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.50 คะแนน ทดสอบก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 75.0 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียนคำมาตราตัวสะกดมีการพัฒนาขึ้น ร้อยละ 7.50

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนควรฝึกทำแบบฝึกเสริมทักษะด้วยตัวเอง
2. ในการทำกิจกรรมครูผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจน เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นอื่นๆ ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจจากเรื่องมาตราตัวสะกดจากสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานให้กับนักเรียนในการทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน (RT) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบให้แก่ นักเรียนได้เป็นอย่างดี
2. ควรศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ใช้แบบฝึกเสริมทักษะสอนในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นัฐพงศ์ เชื้อเพชร. (2560). *สภาพและแนวทางแก้ไขปัญหาการอ่านสะกดคำและเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- นิตานาจ โสภพล. (2563). *อ่านอย่างไรให้มีศิลปะ*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยธิป ไทยเสน. (2564). *การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงตัวสะกดตรงตามมาตรา โดยใช้เกมร่วมกับเทคนิคเพื่อนคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต).
- ละอองดาว เปียตนอก. (2560). *การศึกษาความสามารถการอ่านสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนายกวิพัฒนาการ จังหวัดนครนายก โดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านแจกลูกสะกดคำ*. (สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ).
- ศศิณิภา ศรีทอง. (2565). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านสะกดคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ กด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD*. (วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- อุทัยวรรณ อรรถเสลา. (2557). *การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำมาตราตัวสะกด โดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567

Journal of Education, Nakhon Phanom University

Volume 5 No.1 January - April 2024

ISSN 2697-5890 (ONLINE)

กองบรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ชั้น 1 อาคารจตุรวิทย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

167/1 หมู่ 8 ตำบลนาราชควาย

อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000

โทรศัพท์ 042-587181 ,0847774728 โทรสาร 042-587182

อีเมล : edunpujournal@gmail.com

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม